

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Huhtikuu 2024

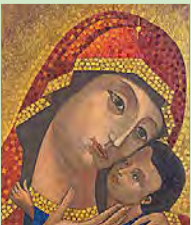
silta.fi

Kirjailija Sirpa Kähkönen:

Kaikesta pitäisi voida puhua

Sivut A 8–10

Kuva: Hannu Jukola

Pispalan
kirkosta
valmistui
kuvailutulkkaukset
Sivu A 4

Kuva: Tuula Vartiainen

Kerhoissa
käy yhä
enemmän isiä
lasten kanssa
Sivu A 7

Kuva: Hannu Jukola

Oma pappi
on hoivakodin
asukkaiden
kuuntelija
Sivut A 12–13

Kuva: Antti Rintala

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 3.4.2024

Keskustelu avioliitosta jatkuu

Viime viikkoina on keskusteltu vilkkaasti kirkon avioliittokäsityksestä ja sen mahdollisesta laajentamisesta koskemaan kaikkia ihmisiä.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokous on esittänyt kirkolliskokoukselle, että kirkkojärjestykseen lisättäisiin säännös rinnakkaisista avioliittokäsityksistä. Näistä ensimmäisessä avioliitto ymmärretään miehen ja naisen välisenä, ja toisessa avioliitto ymmärretään kahden henkilön välisenä.

Piispojen esityksen mukaan papilla olisi mahdollisuus toimittaa samaa sukupuolta olevien parien avioliittoon vihkiminen tai avioliiton siunaaminen, mutta hän voisi siitä myös pidättäytyä. Samaa sukupuolta olevien parien oikeus saada kirkollinen vihkiminen säädettäisiin seurakunnan velvollisuudeksi ja tämän toteutumisen varmistaminen kirkkoherran tehtäväksi.

Piispainkokous hyväksyi kirkkojärjestyksen muutosesityksen sisällöllisesti kokouksessaan 12. maaliskuuta. Yksi piispainkokouksen jäsen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen. Lisäksi yksi jäsen liitti pöytäkirjaan lausuman päätöksen perusteista.

Moni ilahtui piispojen esityksestä. Heidän mukaansa kirkollinen vihkiminen kuuluu kaikille, ja Raamatun tärkein viesti on rakkaus. Tämä olisi myös ensimmäinen kerta, kun kirkolliskokous kuvaa selvästi molemmat avioliittokannat, myös nykyisen.

Moni myös pettyi piispojen lausuntoon. Arvostelua ovat julkisuudessa esittäneet sekä joukko vihki-oikeuden laajentamista toivovia ihmisiä että monet nykyisen avioliittokäsityksen kannattajat.

Iso harmi on sekin, että kirkon hyvä työ jää mediassa avioliittokeskustelun jalkoihin.

Esimerkiksi kymmenen herätysliikkeen johtajat ovat julkistaneet yhteisen kannanoton raamatullisen avioliittokäsityksen puolesta vastauksena piispainkokouksen päätökselle laajentaa avioliittokäsitystä. (20.3.2024)

Vetoomuksessa todetaan, että Uuden testamentin opetus avioliitosta on selkeä. Sen mukaan avioliitto on yhden miehen ja yhden naisen välinen liitto, joka on tarkoitettu elämän kestäväksi. Ryhmä vetoaakin kirkolliskokoukseen, että se hylkäisi piispainkokouksen esityksen.

Monet taas pitävät kahden mallin järjestelmää seksuaalivähemmistöihin kuuluvien ihmisten yhdenvertaisuutta loukkaavana. Ihmetyksen aihe on, miten kirkko voisi olla samasta asiasta kahta mieltä. Usein myös unohdetaan, että vihkimiskeskustelussa on kyse päätöksestä, jolla on suuri merkitys kahden ihmisen elämässä.

Keskustelu avioliitosta siis jatkuu evankelis-luterilaisessa kirkossa. Surullista on, että moni ajattelee kiistan vain syvenevän eri tavoin ajattelevien välillä. Monet myös uskovat, että kirkosta eroaminen lisääntyy, päättää kirkolliskokous asiasta mitä hyvänsä. Iso harmi on sekin, että kirkon hyvä työ jää mediassa avioliittokeskustelun jalkoihin.

Piispojen esitys menee seuraavaksi laintarkastustoimikunnan tarkastettavaksi. Huhtikuussa se toimitetaan kirkolliskokoukselle, jossa esityksen hyväksyminen vaatisi taakseen kolme neljäsosaa edustajista. ♦

Huhtikuu

TULEVAT PYHÄT 7.4.–5.5.2024

7.4. Kehollisuus

Ihminen on psyko-fyysis-sosiaalis-hengellinen kokonaisuus. Silti ylösnousemisen todistavat liha ja ruokahalu. (Luuk. 24:36–49)

14.4. Vertauksia laumaeläimille

Jeesus otti tarinoidensa aiheet usein maata-loudesta tai lampaidenkasvatuksesta. Mistähän hän ottaisi ne tänään? Sosiaalisesta mediasta? (Joh. 10:1–10)

21.4. Tontti taivaassa – esittely pyhäisin

Jeesus lupaa monihuoneisen taivaankodin. Mutta saisiko sen tehdä pitkittäin, poikittain, vinottain tai maalata vaikka raitaiseksi? Mahdunko taivaaseen? Minäkin? (Joh. 14:1–7)

28.4. Täydellisen iloinen

Jeesus kutsuu iloon. Se tarkoittaa ilon tunnetta, mutta myös läsnäoloa, eheyttä ja vielä yhteyttäkin. (Joh. 15:10–17)

5.5. Aaron ja Huur – tukijoukot

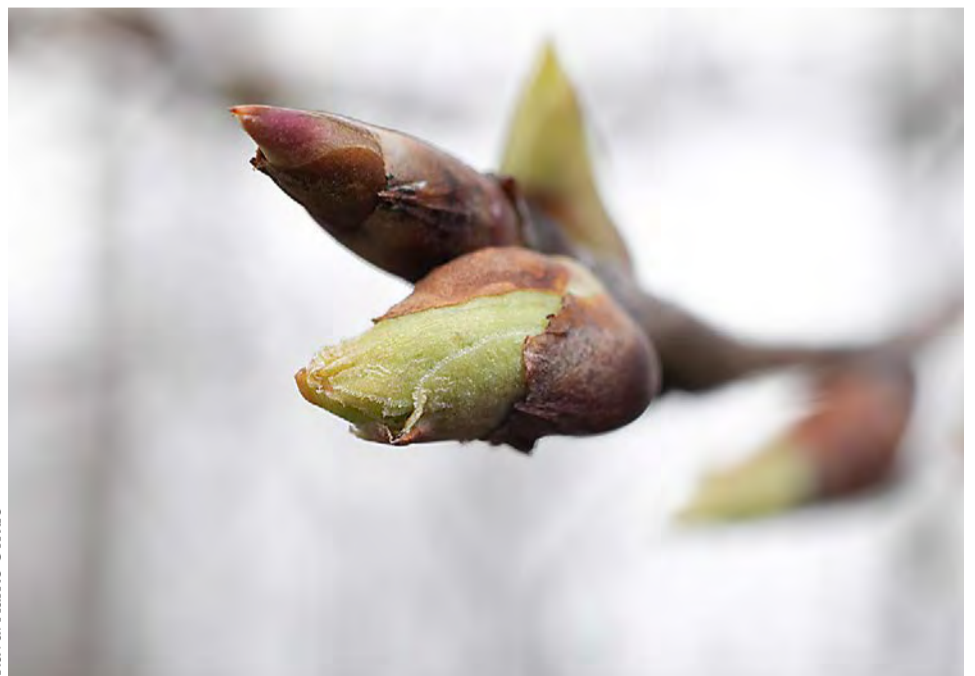
Tuomo oli ekaluokkalainen. Kerran läksynä oli tarina amalekilaisista ja Refidimistä – kerromus täynnä vaikeita sanoja. Kun opettaja kysyi, ketkä tukivat Moosesta, vain Tuomo viittasi. "Aamor ja Huumor", vastasi Tuomo varmasti. (2. Moos. 17:8–13)

**Ihmeiden äärellä –
runon ja musiikin ilta
ti 23.4. kello 19
Pispalan kirkossa**

TÄRKEÄ LÄHETYSKÄSKY

Moni muistaa lähetyksäkyn rippikoulusta. Niitä on kuitenkin useita. Suosikkini on: "Julistakaa evankeliumi kaikille luoduille." Mikä olikaan luotua? Jokainen puu ja ruoho ja varpu-nen. Pitäisikö siis alkaa saarnata varpusille ja julistaa Pyynikin männyille? Luoduille julistetaan ilosanoma säilyttämällä luonnon monimuotoisuus, parantamalla ilmanlaatua ja vähentämällä saastumista. Tehtävämme on pitää muista Jumalan luomista huolta viisaudella, lempeydellä ja rakkaudella.

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Aarne Ormio

HEILMI

Koko luomakunta odottaa hartaasti Jumalan lasten ilmestymistä. Kaiken luodun on täytynyt taipua katoavaisuuden alaisuuteen. Luomakunnalla on kuitenkin toivo, että myös se pääsee kerran pois katoavaisuuden orjuudesta, Jumalan lasten vapauteen ja kirkkauteen. Me tiedämme, että koko luomakunta yhä huokaa ja vaikeroi synnytystuskissa. (Room 8:19–21)

Kuva: Emil Bobyrev

Tampereen seurakunnat ja kaupunki järjestivät rukoushetken Ukrainan sodan alkamispäivänä lauantaina 24. helmikuuta Kiovanpuistossa. Tilaisuudessa kerättiin varoja ukrainalaisille. Rahalla tuetaan koulutusta, psykososiaalista tukea sekä jälleenrakentamista. Keräys jatkuu, ja siihen voi lahjoittaa Kirkon Ulkomaanavun verkkosivuilla: kua.fi.

Miten seurakunnat tukee ukrainalaisia?

Tampereella asuu tällä hetkellä noin 800 ukrainalaista ihmistä, jotka ovat joutuneet pakenemaan kotimaastaan Venäjän hyökkäyssodan takia.

1 Kuinka ukrainalaiset näkyvät Tampereen seurakuntien toiminnassa, ja miten heitä autetaan, Marhaban-keskuksen toiminnanjohtaja Maria Haapavaara?

– Olen miettinyt vastauksia kysymyksiin Marhaban-keskuksen ukrainalaisten harjoittelijoiden Viktoriia Sydorenkon ja Yuliia Benderskan kanssa.

– Ukrainalaiset ovat Marhabanissa tärkeä kohderyhmä, mutta osallistujien lukumäärä vaihtelee. Heitä on meillä kävijöinä, harjoittelijoina sekä vapaaehtoisina.

– Järjestämme esimerkiksi suomen ja englannin kielen opetusta ukrainalaisille.

– Olemme osallistuneet Ukrainan sodan muistamiseen liittyviin tapahtumiin, joissa olemme keränneet rahaa koulujen rakentamiseen Kirkon Ulkomaanavun välityksellä.

– Autamme ukrainalaisia myös arjen kysymysten ratkaisemisessa, ja meille voi aina tulla kahvittelemaan uusien ja vanhojen ystävien kanssa.

2 Onko uusia suunnitelmia ukrainalaisten tukemiseen?

– Pidempikestoinen taidetoiminta on uutta. Meillä on Teeta ja taidetta -ryhmä aikuisille, ja toteutamme sitä yhteistyössä Tampereen kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa.

3 Millaista palautetta ukrainalaisilta tulee, ja millaisia toiveita heillä on?

– Palaute on ollut hyvää. Suomen ja englannin kielten opiskelu on ollut erityisen suosittua, ja yhteisöllinen toiminta nähdään tärkeänä kotoutumisessa. Moni toivoo pääsevänsä nopeasti töihin, joten kieliopinnot ja yhteisön apu ovat tulleet tarpeeseen.

– Ukrainalaiset ovat iloinneet suomalaisen kulttuuriin tutustumisesta, ja Marhaban-yhteisön kävijät ovat myös päässeet tutustumaan heidän kulttuuriinsa. Olemme tehneet esimerkiksi ukrainalaista borschkeittoa, varenikeja ja napoleonkakkua.

4 Onko ukrainalaisten kanssa kielimuri, vai sujuuko kommunikointi? Millä kielillä?

– Kommunikointi on helpottunut näiden kahden vuoden aikana, jotka sota on kestänyt. Toki meillä on ollut tänä aikana ukrainalaisia harjoittelijoita sekä jonkin aikaa työntekijä, mikä on helpottanut kanssakäymistä. Puhumme arjessa asioista suomeksi, englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi.

– Erityisesti olemme iloinneet perheneuvoja Leena Jokisesta, joka osaa venäjää. Hän on pystynyt kohtaamaan ukrainalaisia ja keskustelemaan myös vaikeista asioista heidän kanssaan.

5 Näkyvätkö ukrainalaiset Tampereen seurakuntien Ruokapankin ja sen yhteistyökumppaneiden toiminnassa, Suomen Punaisen

Ristin Tampereen osaston toiminnanjohtaja Marjo Majlund?

– Olemme loka-tammikuun aikana kolmeen kertaan selvittäneet yksittäisillä jakokerroilla hakijoiden kansalaisuuden sekä lähtömaan. Nämä kyselyt osoittavat, että ukrainalaiset ovat Suomen Punaisen Ristin (SPR:n) Tampereen ruokajakelun suurin yksittäinen hakijakunta suomalaisten jälkeen.

– SPR:n hakijoista keskimäärin noin 30 prosenttia on ukrainalaisia. Kolmella selvityskerralla meillä oli kävijöitä yhteensä 1320, joista 395 oli ukrainalaisia. Selvityskerroilla ukrainalaisten määrä on vaihdellut, ja heitä on ollut 120–154.

– Mielenkiintoista toki olisi tietää, ovatko ukrainalaiset keskittyneet SPR:n ruokajakoon vai käyvätkö he myös muualla. Joidenkin havaintojen mukaan ainakin ViaDian ruokajonossa on yleensä vähemmän maahanmuuttajia kuin meillä.

Kirsi Airikka

• Marhaban-keskus on kulttuurien kohtaamispaikka Kalevan kirkolla. Avoimna tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin kello 13–16

• SPR jakaa Tampereen seurakuntien Ruokapankin toimittamaa hävikki-ruokaa keskiviikkoisin ja perjantaisin kello 16 Pyynikin kirkkopuistossa. Kaikki ruoka-avun noutopisteet ja yhteisöruokailut: ruoka-apu.fi

Teiskon kirkko kehittämisen kohteeksi

Teiskossa on luovuttu suunnitelmasta rakentaa kirkon viereen kokoontumis- ja hautausmaahuollon rakennus. Messukylän seurakunnan kirkkoherran Juha Itkosen mukaan ratkaisuun päädyttiin lähtökohtaisesti siksi, että uutta rakennusta ei pystytty toteuttamaan siihen varatuilla määrärahoilla.

– Tämän jälkeen tarpeiden täyttämistä tutkittiin kokonaan uudesta näkökulmasta. Uudessa ajattelussa kehittämisen kohteeksi otettiin myös kirkko, Itkonen toteaa.

Kirkkoon suunnitellaan muutosta, jossa muun muassa sakasti entistettäisiin ja yhdistettäisiin toimituskappeliin. Viikkotoimintaa voitaisiin jatkossa toteuttaa enemmän myös kirkossa.

Itkonen huomauttaa kirkon käytön monipuolistamisen olevan lähtökohtaisesti kiinteistöstrategian mukaista.

– Toki tämä on myös taloudellinen asia. Kun kirkon käyttöä voidaan parantaa uusien rakennettavien tilojen sijaan, myös kustannukset jäävät pitkässä juoksussa pienemmiksi.

Kirkon muutostöiden kokonaisuus on tarkoitus suunnitella tämän vuoden aikana ja toteuttaa vuonna 2025.

Aiemman suunnitelman sijaan Teiskoon on tarkoitus rakentaa erillinen hautausmaahuollon halli sekä pienempi wc-tila kirkon viereen.

Määrärahaa hautausmaan huoltohallille ja hautausmaan kävijöiden huoltorakennukselle oli tälle vuodelle varattu 100 000 euroa. Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksessa huoltohallille 400 000 euron ja hautausmaakävijöiden huoltorakennukselle 300 000 euron lisämäärärahan.

Teiskon kirkon ja hautausmaan alueen ulkovalaistusta on tarkoitus uusia ja tapuli maalata jo tämän vuoden aikana. Kirkon ja tapulin ulkomaalaus on ollut valmisteilla jo usean vuoden ajan. Maalauksen lisäksi kirkon muun korjauksen yhteydessä poistetaan mahdollisesti vanhoja maalikerroksia ja korjataan puusia.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi viime vuonna päätöksen, jonka perusteella Teiskon seurakuntatalon alueelle olisi voitu rakentaa neljä omakotitaloa. Messukylän seurakunta ei Itkosen mukaan enää halua käyttämään seurakuntataloa, ja jossain vaiheessa rakennus on tarkoitus purkaa.

– Kiinteistöpalveluilta saadun tiedon mukaan alueen tulevaan käyttöön kyllä palataan. Ajankohta on vielä auki, samoin kuin se, mitä seurakuntatalon paikalle lopulta tulee.

Asta Kettunen

Kuva: Hannu Jukola

Teiskossa aiotaan nyt uudistaa ulkoalueiden lisäksi myös kirkon sisätiloja.

Vainajille lisää säilytystilaa

Vatialan ja Kalevankankaan kappelit peruskorjataan peräkkäin, mikä vaikuttaa useita vuosia vainajien säilytyksen riittävyyteen. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti varata 300 000 euron määrärahan vainajien säilytyskokonaisuuteen, joka aiotaan tässä vaiheessa sijoittaa vuok-

rattuun hallitilaan. Kylmiöt 99 vainajalle voidaan siirtymäkauden jälkeen siirtää valmisteltavana olevaan alueelliseen krematorioon tai omiin tiloihin.

Vatialan kappelin käyttö tilaisuuksiin päättyi sisäilmaongelmien vuoksi jouluun alussa, mutta alakerran kylmiöt

jäivät käyttöön. Kappelin peruskorjauksen on tarkoitus alkaa alkuvuonna 2025.

Siunaukset toimitetaan Tampereen seurakuntien muissa kappeleissa ja kirkoissa Vatialan kappelin peruskorjauksen valmistumiseen asti eli arviolta vuoden 2026 kevääseen.

Pispalan kirkon taide avautuu kuvailutulkkausten kuulijoille

Maalauksen keskiosaa hallitsevat naishahmon lempeät kasvot. Ne on taivutettu sivulle niin, että naisen vasen poski lepää hänen sylissään olevan lapsen oikeaa poskea vasten. Naisen vasen käsi on kietoutunut lapsen ympärille ja sormet lepäävät lapsen olalla.

Teksti on katkelma Pispalan kirkon juuri valmistuneesta kuvailutulkkauksesta, ja kenties monet Pispalan kirkon kävijät tunnistavatkin tekstistä tutun maalauksen. Kyseessä on Annukka Laineen vuonna 2005 maalaama *Immanuel – Jumala kanssamme*, toinen alttaritauluista.

Kuvailutulkkaus on sanallista kuvailua, jossa kerrotaan kuvailun kohteen visuaalisesta puolesta. Tulkkaus palvelee erityisesti näkövammaisia, mutta samalla taideosten yksityiskohdat ja kirkon kauneus avautuvat myös näkeville aivan uudella tavalla.

Käsikirjoitukset Pispalan kirkon kuvailutulkkauksiin ovat kahden kääntäjän ja kuvailutulkin, **Mirja Kytökarin** ja **Kirsi Vainionperän** käsialaa. Viime vuonna he kirjoittivat kuvailutulokset Tampereen tuomiokirkosta. Ne ovat tiettävästi Suomessa ensimmäiset kirkosta tehdyt kuvailutulokset, jotka ovat verkossa kaikkien kuunneltavissa.

Aiempi kokemus Tuomiokirkon tulkkeiden kirjoittamisesta helpotti työntekoa, mutta toisaalta haaste oli uusi, sillä Tuomiokirkko ja Pispalan kirkko ovat varsin erilaiset.

– Aiemmistä tulkkeista saamamme palautteen perusteella tiesimme, että voimme jatkaa tyyllisesti samalla linjalla. Ja toki työskentely tutun työparin ja nyt jo tutuksi käyneen kokemusasiatuntijan kanssa helpotti prosessia, kertoo Mirja Kytökari.

Kytökari ja Vainionperä jakoivat kirkon tulkattavat kohteet puoliksi, mutta molemmat osallistuvat kaikkien tulkkeiden tekoon, kommentoivat toistensa tekstejä,

Saarnatuoli oli kuvailutulkki Kirsi Vainionperän mukaan Pispalan kirkon haastavin tulkkauskohte, koska se on rakenteeltaan monimuotoinen ja täynnä pieniä yksityiskohtia. Saarnatuolia tarkastelevat Harjun seurakunnan kirkkoherra Tero Matilainen, Kirsi Vainionperä, Sirkku Heinäluoto ja näkövammaisten parissa työskentelevä erityisdiakonissa Minna Sormunen.

kunnes saatiin aikaiseksi molempia tyydyttävä tulke. Tämän jälkeen he lukivat tulkkeet kokemusasiatuntijalle, Sirkku Heinäluodolle, ja tarvittaessa tekstejä vielä muokattiin.

Uusi ja vanha kohtaavat

Pispalan kirkko on yhdistelmä uutta ja vanhaa, sillä vuonna 1971 valmistuneen kirkon saarnatuoli on 1600-luvulta ja krusifiksi myöhäiskeskiajalta. Uutta kirkon taidetta edustavat Annukka Laineen maalaamat alt-

taritaulut, sekä öljyvärimaalaukset *Aadam ja Eeva – ennen häpeää* (1994) ja *Veden viljaa – sekalaista seurakuntaa* (2017).

Kytökarin ja Vainionperän mielestä uusi ja vanha kohtaavat Pispalan kirkossa mielenkiintoisella ja toimivalla tavalla.

– Tila ja uudet elementit ovat suhteellisen neutraaleja, joten vanhat ja koristeellisemmat kohteet sopivat hyvin joukkoon ja tulevat kauniisti esiin, sanoo Kirsi Vainionperä.

Työtä helpottivat myös keskustelut tai-

teilija Annukka Laineen kanssa.

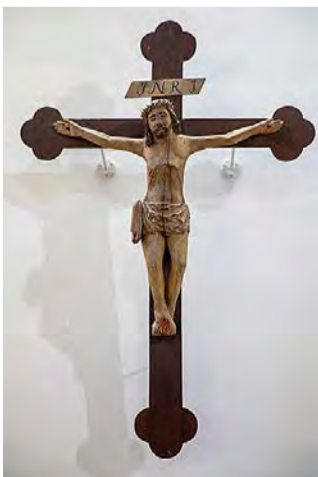
– Toisin kuin Tuomiokirkossa, meillä oli nyt tilaisuus keskustella kirkkosalin taide-teoksista ne tehneen taiteilijan kanssa, mikä teki tästä projektista erityisen antoisan, kiittelee Kytökari.

Vainionperä kertoo, että hänelle mieluisin tulkattava Pispalassa olikin juuri Laineen maalaus *Aadam ja Eeva*. Kytökarin suosikki oli kaunis vanha krusifiksi, joka oli aikoinaan jo 1600-luvulla Harjun kappelikirkossa.

Molemmat kuvailutulkit kiittelevät Tampereen seurakuntaa uraauurtavan tulkkausprojektin mahdollistamisesta. He ovat saaneet paljon myönteistä palautetta Tuomiokirkon tulkkeista, ja toivovat, että myös Pispalan kuvailutulkkaus tuo monille hyötyä ja iloa. ♦

Teksti: **Kaarina Lehtisalo**
Kuvat: **Hannu Jukola**

Krusifiksi kuuluu Pispalan kirkon vanhimpaan esineistöön. Se oli esillä jo Harjun kappelikirkossa 1600-luvulla.

Annukka Laineen maalaama *Veden viljaa – sekalaista seurakunta* edustaa Pispalan kirkon uutta taidetta, teos on vuodelta 2017.

Pispalan kirkon kuvailutulkkaus: tampereenseurakunnat.fi/pispalankirkonkuvailutulkkaus
Tampereen tuomiokirkon kuvailutulkkaus: tampereenseurakunnat.fi/tuomiokirkonkuvailutulkkaus
Lukijoina Leena Silfverhuth ja Jussi Holopainen

Kalevan kirkon valaistus uusiksi

Hervannan kirkon peruskorjaus on päättetty kilpailuttua uudelleen kustannusten kasvettua, ja aikataulun siirryttyä rahaa vapautuu tälle vuodelle alustavasti noin 3,5 miljoonaa euroa. Niinpä Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto päätti sijoittaa määrärahoja muihin koh-

teisiin, kuten Kalevan kirkon kunnostukseen. Kirkkosalin valaistuksenohjaus rikkoontui alkuvuodesta. Valaistuksen uusimiseen, ikkunoiden kunnostukseen ja ulkopuolisten viemärien uusimiseen käytetään 700 000 euroa.

Lisää rahaa käytetään myös muun

muassa Messukylän vanhan kirkon huoltorakennuksen rakentamiseen ja Kalevankankaan hautausmaan muurin korjaukseen, joka aiotaan saada valmiiksi tänä vuonna. Määrärahaa Hervannan kirkon peruskorjaukselle jää tälle vuodelle 2,5 miljoonaa euroa.

Kuva: Ida Heloite / Punainen Risti

Vapaaehtoiset, Marhaban-keskuksen toiminnanohjaaja Maria Haapavaara ja muu henkilökunta ottivat tunnustuksen mielellään vastaan.

Marhaban sai tunnustuksen yhdenvertaisuuden edistämisestä

Suomen Punaisen Ristin Hämeen piiri on palkinnut Tampereen seurakuntien ja Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan ylläpitämän Marhaban-keskuksen Ennakkoluuloton edelläkävijä -tunnustuksella. Tunnustus jaetaan vuosittain henkilöille, ryhmille tai yhteisöille, jotka edistävät toiminnallaan inhimillisyyttä ja yhdenvertaisuutta.

Kalevan kirkon tiloissa toimiva Marhaban on kulttuurien välinen kohtaamispaikka ja kaikille avoin olohuone, joka tarjoaa muun muassa yhteistä kahvittelevaa, kielikursseja, taidetuokioita sekä muuta kotoutumista tukevaa toimintaa. Sen yhteisön muodostavat keskuksen toiminnas-

sa mukana olevat vapaaehtoiset ja harjoittelijat sekä niin säännölliset kuin satunnaisetkin kävijät, joita on kuukausittain jopa tuhat.

Keskus toimii aktiivisesti yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden puolesta ja on mahdollistanut aitoja kohtaamisia sekä avointa vuorovaikutusta eritaustaisten ihmisten välillä. Toiminta kutsuu mukaan ja kannustaa oma-aloitteisuuteen.

— Tarve Marhabanin kaltaiselle paikalle ja toiminnalle on suuri. Toimintaan on hakeutunut mukaan viime aikoina entistä enemmän vapaaehtoisia, ja kävijöitä on kuukauden aikana jopa yli tuhat, kertoo toiminnanohjaaja **Maria Haapavaara**. ♦

Jumalanpalvelusten kehittäminen jatkuu

Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan kehittämishanketta jatketaan nyt foorumilla, johon kutsutaan kaikkia asiasta kiinnostuneita.

Tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfverhuthin** mukaan tilaisuudessa on tarkoitus pohtia, miten jumalanpalvelus voi olla tässä ajassa merkityksellinen ja osa kirkon missiota, millä tavalla Tuomiokirkkoseurakunnan jumalanpalvelukset voivat rakentaa yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä, ja kuinka ihmisten erilaiset tarpeet ja voimavarat voitaisiin yhdistää seurakunnan jumalanpalveluselämän toteuttamisessa.

Seurakunta joutui perääntymään aiemmasta messujen porrastamissuunnitelmasta siitä saadun palautteen vuoksi.

— Aleksanterin kirkon kello kymmenen jumalanpalvelusten lopettamisesta seuraisi Tuomiokirkkoseurakunnan laajimman ja toimivimman jumalanpalvelusyhteisön särkyminen. Kello 17:n jumalanpalvelus voidaan tehdä mahdol-

liseksi muullakin tavalla, toteaa jo aiemmin suunnitteluryhmässä mukana ollut Tuomiokirkon aluefoorumin maallikkojäsen **Marita Karintaus**.

— Innostuneita olemme jumalanpalveluksen tulemisesta keskiöön ja sen kehittämisestä erilaisille ihmisryhmille eri aikaan.

Messujen ja jumalanpalveluselämän kehittäminen on ollut teemana monissa muissakin maamme seurakunnissa, muun muassa Tampereella Harjun seurakunnassa.

Jumalanpalvelusfoorumi järjestetään Tuomiokirkossa messun jälkeen sunnuntaina 14. huhtikuuta noin kello 12–14. Vastaava tilaisuus järjestetään Aleksanterin kirkossa sunnuntaina 5. toukokuuta kello 14.30–16.30.

— Tule mukaan vaikuttamaan, jakamaan kokemuksiasi, toiveitasi pettymyksiäsi tai kertomaan, että nykyinen jumalanpalvelus on ok. Kaikkia kutsutaan, innostaa Karintaus. ♦

Asta Kettunen

Mummon Kamhari kaipaa taas lisää vapaaehtoisia

Vapaaehtoisia Mummon Kammarin järjestämään ystävätoimintaan kaivataan lisää lähes joka puolella Tamperetta, mutta eniten Kaukajärvi-Annala-alueella. Hervannassa puolestaan on pulaa Talonmies Pikkaraisista.

— Kaukajärven ja Annalan alueilta, kuten muistakin kauempana keskustaa olevista kaupunginosista, tulee harvemmin uusia vapaaehtoisia, minkä vuoksi ikäihmiset joutuvat odottamaan siellä pitkään ystävän löytymistä, arvioi vapaaehtoistoiminnan toiminnanohjaaja **Maria Vuoristo**.

Hän painottaa, ettei vapaaehtoisena ystävänä toimiminen edellytä erityisosaamista.

— Omana itsenään pärjää tavallisen ihmisen taidoin. Luotettavuus ja halu auttaa riittävät. Rohkeasti kannattaa lähteä kokeilemaan vapaaehtoistyötä, eikä tarvitse ajatella, että toimintaan täytyy sitoutua vuosikausiksi. Jokainen voi toimia vapaaehtoisena sen aikaa kuin omaan arkeen ja elämään sopii.

Säiden lämmitessä moni vanhus toivoo pääsevänsä ulkoilemaan, mutta kaipaa siihen kaveria.

— Mummon Kammarille on mahdollista tulla joka tiistai kello 13–15 tutustumaan ja saamaan perehdytystä vapaaehtoistoimintaan. Tiistaina 16.4. kello 13–15 on myös perehdytyskurssi, jonne voi tulla kuulemaan, voisiko vapaaehtois-toiminta olla oma juttu.

— Lisäksi Mummon Kammarin työntekijät voivat järjestää henkilökohtaisia perehdytyksiä, jos kurssiakataulut tai tiistait eivät sovi.

Keikkavapaaehtoiset tarjoavat kertaluontoista apua esimerkiksi kaupassa tai lääkärissä käymiseen ja Talkkari Pikkaraiset kodin pieniin hommiin, kuten palovarointimen patterin tai lampun vaihtoon.

Kumppanit yhä tervetulleita

Mummon Kamhari etsi alkuvuodesta yrityskumppaneita auttamaan palkkaamaan kesätyöntekijöitä vanhusten asiointi- ja ulkoiluavuksi. Ensimmäiset viisi kausityöntekijää aloittavat heti pääsiäisen jälkeen, mutta sponsoreita otetaan yhä mielellään vastaan.

— Saimme 10 000 euron lahjoituksen anonyyminä pysyttelevältä säätiöltä GOGO Liikuntakeskusten ja GOGO Expressin sekä Gronlund Palveluiden lahjoitusten lisäksi, Vuoristo iloitsee. ♦

Asta Kettunen

Kuva: Hannu Jukola

Mummon Kamhari tarjoaa vapaaehtoisena toimimiseen perehdytyksen ja tuen.

Kuva: Anne Koskinen

Havainnekuva Anne Koskisen ehdotuksesta Läpi harmaan kiven.

Lotta Svärd -muistomerkki Tuomiokirkon puistoon

Kuvanveistäjä Anne Koskisen ehdotus, työnimeltään Läpi harmaan kiven, on voittanut kutsukilpailun lottien työtä ja lottaperinnettä kunnioittavasta julkisesta taideteoksesta. Hankkeen toimijoina ovat Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan Lottaperinne -yhdistys.

Teos valmistuu vuoden 2025 keväällä, ja se pystytetään Tampereen Tuomiokirkkopuistoon, kirkon pohjoispuolelle.

Tavoitteena oli taiteellisesti korkeatasoinen ja arvokkaaseen ympäristöön soveltuva julkinen taideteos, joka linkittyy lottaperinteeseen ja naisten panokseen maanpuolustuksessa sota-aikana sekä itsenäisen Suomen rakentamisessa.

Anne Koskisen teosehdotus koostuu kahdesta jääkauden muo-
vasta luonnonkivilohkareesta sekä suurempaan kiveen luonnollisessa
koossa veistettävistä pikkulotan ja lotan puvuista, Suomen kansalliskukka kielosta sekä kiveen hakatuista vuosiluvuista 1921–1944. Teok-
sessa on myös paikka kynttilälle.

Lottajärjestö oli naisten vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestö, joka toimi vuosina 1921–1944.

Piipiaseuran uusi suomennos psalmeista on valmis

Suomen Piipiaseuran psalmien käännöstyö hepreankielisestä alkutekstistä suomeksi on valmistunut. *Psalmit 2024* julkaistiin maaliskuussa osoitteessa raamattu.fi sekä Piipia-sovelluksessa. Teksti on myös kuunneltavissa näyttelijä Krista Kososen lukemana.

Psalmit 2024 on ensimmäinen julkaistava osa Vanhan testamentin VT2028-suomennoksesta.

Vanhan testamentin VT-2028-kääntäminen jatkuu vuoteen 2028 saakka. Hanketta rahoittavat Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Suomen Piipiaseura.

Näyttelijä Krista Kosonen antoi äänensä psalmeille.

Kuva: Piipiaseura

Psalmit 2024: Piipia-sovellus tai raamattu.fi

Online-raamattupiirissä näkökulmia maailmalta

Suomen Lähetysseura järjestää avoimia online-raamattupiirejä, joissa kuullaan teologisia näkökulmia luterilaisista kirkoista ympäri maailman.

Raamattupiirin toteutus on yksinkertainen. Osallistujat kohtaavat Teamsissa, joku Lähetysseuran kumppaneista pitää alustuksen englanniksi ja siitä kerrotaan lyhyt tiivistys suomeksi. Sitten osallistujilla on aikaa jakaa ajatuksiaan pienryhmissä. Raamattupiirin alussa ja lopussa rukoillaan.

Kirkkovuoden tekstejä luetaan niin, että raamattupiirissä on aina seuraavan viikon sunnuntain teksti.

Ensimmäisessä kokoontumisessa alusti pastori, Taiwanin evankelisluterilaisen kirkon johtaja Selma Chen, jonka puheen voi kuunnella tallenteena verkossa.

Torstaina 11.4. kello 9 alustajana on pastori Sally Azar Jordanian ja Pyhän maan luterilaisesta kirkosta. Torstaina 16.5. kello 9 luennon pitää pastori Othusitse M. Morekwa Botswanan luterilaisen kirkosta.

Kevään online-raamattupiirien aikataulu, linkki raamattupiiriin ja tallenteet: felm.suomenlahetusseura.fi/osallistu/online-raamattupiiri/

Kuva: Jani Laukkanen

Martat täytti 120 vuotta vuonna 2019, ja juhlamessu järjestettiin Turun tuomiokirkossa. Saarnan piti Marttaliiton pääsihteeri, pastori Marianne Heikkilä, joka saarnaa myös Tampereen tuomiokirkon Kansanlaulumessussa 21.huhtikuuta.

Martat kutsuu Kansanlaulumessuun Tuomiokirkkoon

Marttaliiton juhla jumalanpalvelus ja Kansanlaulumessu järjestetään ja esitetään suorana lähetyksenä televisiossa 21. huhtikuuta Tampereen tuomiokirkossa. Saman viikonlopun aikana Tampereella vietetään myös Marttaliiton 125-vuotisjuhla sekä järjestetään marttamessut, vuosikokous ja juhlaaala Tampere-talossa.

– Kansanlaulukirkko ammentaa musiikkinsa monille tutusta ja rakkaasta kansanlauluperinteestämme. Laulujen sanat on kirjoittanut Anna-Mari Kaskinen, kertoo Marttaliiton pääsihteeri, pastori **Marianne Heikkilä**, joka pitää Kansanlaulumessun saarnan Tuomiokirkossa.

Liturgian toimittavat Tuomiokirkon pappi Leea Lehtonen ja tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfverhuth**. Messun järjestelyissä on joukko Pirkanmaan Marttojen vapaaehtoisia. Musiikista vastaavat gospelkuoro Ilo ja kanttori Eveliina Ylikoski.

Heikkilän mukaan on suuri kunnia saada jal-
kautua marttapiireihin ja lähelle jäseniä.

– Itselläni on myös suuri lukkarinrakkaus Tampereen tuomiokirkkoon, koska olen siunannut siel-
lä isoäitini ja isäni. Lisäksi olen viettänyt Tam-
pereella lapsuuden lomiani, jolloin kävimme kirk-
ossa. Olemme myös tuomiorovasti Olli-Pekka Silf-
verhuthin kanssa opiskelukavereita, ja on ilo pää-
stä tekemään messua yhdessä hänen ja Tuomiokirk-
koseurakunnan väen kanssa.

Tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuthin mu-
kaan ajatus yhteistyöstä Marttojen kanssa tuntui
heti mukavalta ja innostavalta.

– Tuomiokirkko tarjoaa hienon tilan Marttoille,
ja olemme mielellämme mukana tällä tavoin Mar-
ttojen juhla viikonlopussa ja -vuodessa. Kansanlau-
lummessukin asettuu luontevasti tähän juhlaan.

– Martat näyttävät minulle aktiivisina toimi-
joina, jotka ovat hyvin päivittäneet toimintaansa
muutosten keskellä, lisää tuomiorovasti.

Juhlavuoden teemana metsä

Marttojen juhluvuoden teemana on metsä.

– Metsät ovat suomalaisille ja Marttoille tärkeitä. Metsässä ja lähiluonnossa liikkuminen, muun muassa marjastus, sienestys ja vaikkapa luontopolulla käyminen, lisää hyvinvointia ja vahvistaa luontosuhdetta. Juhlavuonna juhlimme monimuotoisia metsiä, metsäsuhdetta ja luonnon antimia, kertoo Heikkilä.

Marttayhdistykset ja piirit järjestävät juhlat met-
sästä tiistaina 21. toukokuuta samaan aikaan eri
puolilla Suomea. Tavoitteena on vahvistaa mar-
ttaidentiteettiä ja yhteisöllisyyttä.

Marttaliitto tekee yhteistyötä Monihelin kans-
sa kotoutumisen tukemiseksi puunnitustapahtu-
missa eri puolilla Suomea.

– Joukko maahanmuuttajia istuttaa puuntai-
mia yhdessä marttojen kanssa muodostaen juu-
ria maahamme ja ottaen samalla kantaa ilmasto-
keskusteluun.

– Haastamme marttojen lisäksi kansalaisia osal-
listumaan Marttametsän suojeluun. Etsimme yh-
dessä Luonnonperintösäätiön kanssa Marttamet-
sän, joka ostetaan juhluvuonna kerättävillä lahjo-
ituksilla, kertoo Heikkilä.

Kirsi Airikka

Messu alkaa kello 10 ja esitetään suorana lähe-
tyksenä YLE TV1:ssä. Messuväen tulisi saapua
kirkkoon kello 9.30. Jumalanpalveluksen
jälkeen on tarjolla kirkkokahvit Tuomiokirkon
pihalla. Kahvituksen järjestävät Tampereen
Seudun Sotilaskotiyhdistys ja martat.

Isät osallistuvat yhä enemmän kerhoihin lasten kanssa

Tampereen seurakuntien perhetoiminnan kerhoissa isien määrä on lisääntynyt jo usean vuoden ajan.

Yksi kerholaisista on **Akusti Hakonen**, 25, joka käy tyttärensä Iiriksen, 1 v. 4 kk, kanssa Seurakuntien talon kerhoissa. Hakonen on hoitovapaalla ensi elokuuhun asti ja tekee hoitovapaan aikana myös opintojaan loppuun. Hakoselle seurakunnan toimintaan osallistuminen on tuttua. Hän kertoo, että käy kerhoissa yhteisön sekä vertaistuen vuoksi.

– Meillä on muskarissa hyvä porukka, ja kerhoissa tulee tavattua samassa elämäntilanteessa olevia vanhempia.

Hakonen kannustaa vanhempia rohkeasti kokeilemaan kerhoja.

– Jos tuntuu, että kerho on oma juttu, voi siitä saada kimmokkeen käydä useammin. Myös muskarit ovat hyviä; ne ovat matalan kynnyksen toimintaa ja hyvin edullisia muihin verrattuna.

– Seurakunnan kerhoissa myös uskonnollisuus on läsnä, mutta se ei ole ylitsempaisuvaa. Toimintaa on varmasti helppo lähestyä myös kirkon ulkopuolelta. Kerhoissa on muutakin sisältöä kuin uskonnollista, toteaa Hakonen.

Vanhemmat keskustelvat paljon monista asioista. Valtaosa keskusteluista liittyy lapsiin.

– Jos jollain on haasteita, vaikka nukkumisen tai syömissä, niin muilta vanhemmilta saa vinkkejä.

Perheet tapaavat toisiaan joskus myös kerhon ulkopuolella. WhatsApp-ryhmissä sovitaan puistotreffeistä ja sisäleikkipuistotapaamisista. Usein moniin tapahtumiin myös mennään porukalla.

Hakonen toteaa, että seurakuntien tarjoamat kerhot ovat monipuolisia, eikä hän kaipaa tarjontaan mitään lisää. Lastenohjaajat ovat helposti lähestyttäviä, ja jos mieleen tulee kehitysehdotuksia, niistä voisi varmasti kertoa helposti.

Perhevapauudistus näkyy kerhoissa

Tuomiokirkkoseurakunnan lastenohjaaja **Suvi-Anna Kärkösen** työnkuva on laaja. Hän pitää viikossa useita kerhoja lapsille sekä vanhemmille ja lapsille tarkoitettuja perhekerhoja.

– Olen mukana muun muassa muusikkona eskareiden kirkkoseikkailuissa. Työnkuvaani kuuluu myös PikkuHelppi, eli menen perheen luokse auttamaan lapsen hoidossa muutamaksi tunniksi. Lisäksi olen mukana rippikoulutyössä, kertoo Kärkönen.

Kärkösellä on kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon lisäksi varhaisiän musiikinopettajan sekä musiikin maisterin tutkinnot.

Perheiden aamupäivän kerhot alkavat kello 9.30.

– Jos perheet haluavat osallistua ohjelmatuokioon, he pyrkivät tulemaan kymmeneen mennessä. On myös perheitä, jotka tulevat ohjelmatuokion jälkeen. On ihan okeo tulla mihin aikaan vaan, kertoo Kärkönen.

Ryhmät ovat avoimia kaikenlaisille perheille. Niissä käy myös paljon isovanhempia lastenlasten kanssa, ja osallis-

Akusti Hakonen käy kerhoissa Iiris-tyttärensä kanssa yhteisön sekä vertaistuen vuoksi. Hän kannustaa vanhempia rohkeasti kokeilemaan kerhoja.

tua voi vaikka kummilapsen kanssa.

– Ovella kysytään pelkästään etunimet. Mukaan voi tulla, vaikka ei kuuluisi kirkkoon, toteaa Kärkönen.

Kärkönen on huomannut, että perhevapauudistus näkyy kerhoissa.

– Ei-synnyttänyt vanhempi jää lapsen varhaisemmassa vaiheessa kotiin kuin ennen, ja synnyttänyt vanhempi palaa töihin.

Myös Akusti Hakosen mielestä perhevapauudistus näkyy kerhoissa, ja hän uskoo, että myös tulevaisuudessa.

– Luulen, että isien määrä kerhoissa kasvaa uudistuksen myötä. ♦

Teksti ja kuvat: **Tuula Vartiainen**

Tuomiokirkkoseurakunnan lastenohjaaja Suvi-Anna Kärkönen on huomannut, että perhevapauudistus näkyy kerhoissa.

Haku syksyn päiväkerhoihin on meneillään

Haku elokuussa 2024 alkaviin päiväkerhoihin on meneillään, ja se päättyy 14. huhtikuuta.

Päiväkerhoon voi hakea paikkaa 2–6-vuotiaalle lapselle. Kerhot kokoontuvat arkisin 2–3 kertaa viikossa, 2–3 tuntia kerrallaan. Toiminnan aika-tila myötäilee koululaisten loma-aikoja.

Päiväkerhoja järjestetään useassa paikassa ympäri Tamperetta. Seurakuntien jäsenille kerho on maksuton. Toiminta on pedagogisesti suunniteltu, ja lastenohjaajilla on lapsi- ja perhetyön perustutkinto. Toiminnan sisältö pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Vuoreksessa kokeillaan uutta kerhoa syksyllä 2024. Ensi syksynä alkaa neljänä päivänä viikossa kokoontuva nelituntinen kerho 3–6-vuotiaille lapsille. Se kokoontuu maanantaista torstaihin iltapäivisin kello 12–16 Vuoreksen seurakuntakodissa. Ryhmään otetaan 14 lasta.

– Vastaavaa on kokeiltu pääkaupunkiseudulla, jossa toiminta on saanut kiittävää palautetta erityisesti perheiltä, joilla ei ole tarvetta lapsen kokopäiväiselle hoidolle. Lähdemme kokeilemaan, miten tämä palvelee perheitä meillä, kertoo Eteläisen seurakunnan johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja **Minna Kaihlanen**.

Lisätietoja: tampereenseurakunnat.fi/paivakerho

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.

Tilaa maksuton testamenttioppamme:

asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi

kirkonulkomaanapu.fi/testamentti

020 787 1201

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

Kirjailija Sirpa Kähkönen arvostaa paljon sitä, että nuoremmilla sukupolvilla on uskallusta kertoa jaksamisongelmistaan.

KIRJA ÄIDIN KOHTALOSTA PEILAA SUKUPOLVIEN TRAUMOJA

Finlandia-palkittu teos *36 uurnaa* on Sirpa Kähkösen kirjailijanuran kiteytymä. Hän ajattelee, että rankan kirjan aihe tavallaan annettiin hänelle.

TEKSTI: Vesa Keinonen KUVAT: Antti Rintala

Kirjailija astelee Helsingin Musiikkitalon kahvilaan hieman myöhässä, mutta tyytyväisyyttä säteillen. Istumme pöytään, ja syy hyvään tunnelmaan selviää pian. Kähkösen Helsingin yliopistosta viime vuoden puolella valmistunut tytär on kunnostautunut.

– Aino palkittiin Westermarck-seuran palkinnolla vuoden parhaasta sosiologian gradusta. Olen tästä iloinen, koska nuorilla on koronapandemian takia ollut niin hankala opiskeluaika.

Palkintoja perheelle onkin tullut viime aikoina riittämiin. *Kähkösen 36 uurnaa – Väärässä olemisen historia* palkittiin viime marraskuussa kaunokirjallisuuden Finlandia-palkinnolla.

Monien mielestä tunnustus meni juuri oikeaan osoitteeseen. Kähkönen on aikaisemmin ollut ehdolla jo useita kertoja.

Rankassa teoksessaan kirjailija etsii sukunsa historian kautta syitä oman Riitta-äitinsä itsetuhoiseen ja armottomaan käytökseen. Se ilmeni muun muassa alkoholismina ja väkivaltaisuuksina, josta lapsetkin joutuivat kärsimään.

– Olennainen merkitys oli onnettomuudella, johon äitini vuonna 1957 vain 15-vuotiaana joutui. Sen seurauksena hän sai aivovamman, joka vaikutti hänen käyttäytymiseensä.

Koko tuotannon kiteymä

Sirpa Kähkösen tuotanto on laaja, käsittäen muun muassa yli kymmenen romaania ja tietokirjoja. Hän arvioi *36 uurnaa* -teoksen olevan eräänlainen hänen koko tuotantonsa kiteymä.

– Äitini kuolema kaksi vuotta sitten vaikutti niin, että se tavallaan työnsi käsittelemään tämän teeman vielä uudestaan. Halusin keskittyä nimenomaan äitini, jonka traagisen kohtalon kokonaisuudessaan ymmärtäminen vasta sitten, kun hän oli poissa.

Kirjailija muistuttaa eräästä kirjallisuuden ja koko taiteenkin keskeisestä paradokseista. Mitä lähem-

mäs pääsee jotakin yksityistä, sitä selvemmin se alkaa muuttua jaettavaksi.

– Jos yksityisen pystyy ilmaisemaan universaalilla kielellä, se muuttuu meidän kaikkien omaksi.

Ulkopuolista kiinnostaa aina se, mistä ihmeestä kirjailijat ammentavat aiheensa. Kähkönen arvelee, että uusimman romaanin aihe tavallaan annettiin hänelle.

– En sitä mistään tilannut tai itselleni tutkimustyöllä tehnyt.

”Jos yksityisen pystyy ilmaisemaan universaalilla kielellä, se muuttuu meidän kaikkien omaksi.”

36 uurnaa sisältää monia ääniä ja elämäntapa-kohtaloita sekä paneutuu isoihin teemoihin. Etukäteen Kähköstä hieman jännitti se, miten hän pystyy kiteyttämään.

– Mutta se ei ollutkaan ongelmallista, koska tavaltaan antauduin prosessille. Se tuotti joitakin syväikiin asioita, joista en ollut tietoinen. Luovassa hulluudessa olen sijainnut aika tukevasti, kun tätä kirjaa olen tehnyt, Kähkönen miettii.

Kaduillakin pysäytetään

Maanläheinen Sirpa Kähkönen on ollut pitkään lukijoidensa suosiossa. Hänen kirjailijatapaamisensa ovat usein keränneet paljon väkeä.

Finlandia-palkinnon jälkeen tilaisuuksiin on tul-

lut entistäkin enemmän kirjallisuuden ystäviä. Uutta on se, että nykyisin kirjailijaa saatetaan lähestyä kadullakin.

– Ihmiset haluavat kertoa minulle, kuinka paljon tämä uusi kirja on heille merkinnyt.

Sirpa Kähkösen mukaan palkinnon ja myös kirjan hyvän myynnin ansiosta hän on nyt voinut keskittyä lukemiseen ja ennen kaikkea ajattelemiseen.

– Raha merkitsee kirjailijalle välinettä työajan ostamiseen. En haaveile rikastumisesta, vaan siitä, että saisin tehdä työtäni.

Mitä sitten tulee seuraavaksi? Kähkösellä ei vaikuta olevan asiasta vielä aavistustakaan.

– Nyt olen sellaisessa tilanteessa, jossa minulla ei ole mitään suurta halua ajatella tulevia teoksia. Jotenkin vain kellun, hän miettii.

Saako asioista puhua vai ei?

Kirjailija Sirpa Kähkönen on tuotannossaan tuonut esille etenkin toisen maailmansodan ajan sukupolven kokemuksia.

Vuonna 1964 syntynyt kirjailija toteaa, että hänen ikäluokkansa vanhempiin on iskostettu koulussa ja muuallakin useita ehdottomia ajatuksia.

– Ei saa vaivata ketään, ja pitää pärjätä omillaan, vaikka mitä tapahtuisi. Kaikkiin mielenterveyden ongelmiin on myös liittynyt suuri häpeäleima.

Kähkönen huomauttaa, että nykyajassa korostetaan vastapainoksi aivan toisenlaisia näkökulmaa. Kaikesta pitäisi voida puhua, koska ennen ei voinut.

– Trauman kanssa tekemisissä oleva ensimmäinen polvi pystyy kuitenkin puhumaan siitä tosi huonosti. Mieltä painavat asiat ovat todella syvällä ja myös keuhollisia. Uskon, että ne tulevatkin ulos enemmänkin kehon reaktioina kuin sanoina.

Ihmisestä löytyy hyvää ja pahaa

Useissa Sirpa Kähkösen teoksissa liikutaan Neuvostoliittoa tukevien suomalaiskommunistien parissa. *36 uurnaa* ei muodosta poikkeusta.

Kirjailijan kuopiolainen äidin isä Lauri Tuomai-

Sirpa Kähkönen ajattelee, että ihminen pystyy valtavaan raakuuteen ja toisessa päässä todella suureen hyvään. Suomenkin historia on täynnä esimerkkejä molemmista.

nen oli illegaali eli laiton kommunistiaktiivi, joka vietti useita vuosia pahamaineisessa Tammisaaren pakkotyölaitoksessa.

Sirpan isosedät puolestaan loikkasivat eri aikoina Neuvostoliittoon. He katosivat myöhemmin Stalinin vainoissa.

Kirjojensa taustatyön aikana Kähkönen on päässyt sukeltamaan syvälle ihmismielen syövereihin. Hän näkee Tammisaaren pakkotyölaitoksen jonkinlaisena yhteiskunnan polarisoitumisen laboratoriona.

– Siellä vartijat olivat yhtä poliittista laitaa, ja vangit toista. Kukaan ei tavallaan kontrolloinut tilannetta.

Kähkönen pohtii, että ihminen on loppupeleissä ”aika ihmeellinen kapistus”. Vaikka hän on niin monella tavalla paha, niin aina joskus voi tulla esille jokin todella suuri ominaisuus.

Kirjailija on seurannut ihaillen Venäjän opposition rohkeaa toimintaa Aleksei Navalnyin kuoleman jälkeen.

– Oli mieltä syvästi liikuttavaa katsoa, kun hänen haudalleen kohosi aina vain korkeampi kukkakumpu. Ihmiset toivat aina vain lisää kukkia.

Venäjän häikäilemätön hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 pakotti Sirpa Kähkösen tekemään yhden maailmankatsomuksellisen ratkaisun. Hän jätti taakseen ehdottoman pasifismin.

– Jos ihmiset haluavat rauhassa elää omassa maassaan ja heitä tullaan uhkaamaan, niin ei silloin tarvitse kädet suorassa todeta, että ottakaa vain kaikki.

Onko meillä enää yhteistä jaettavaa?

Ulkoisten uhkien lisäksi Suomikin on kohdannut monenlaisia sisäisiä haasteita, jotka eivät ole ainakaan lientymään päin.

Polarisaation lisääntymisestä puhutaan paljon. Maamme historian kipupisteet perusteellisesti tunteva Kähkönenkin tunnistaa tilanteen.

– Huolestuttavaa on, jos katoaa ajatus siitä, että meillä suomalaisilla on kaikesta huolimatta yhteistä jaettavaa. Kirjailija on kotoisin köyhästä perheestä. Hän arvelee

olleensa monellakin tavalla syrjäytymisvaarassa.

– Olen kuitenkin saanut käydä koulua maksutta, ilmaisen terveydenhuollon ja tuettuja koululaislippuja kulttuuritapahtumiin.

Mikäli ihmisiltä katoaa luottamus joukkoon kuulumisesta, syntyy siitä monella tavalla vihamielisyyttä ja pois jäämisen tunnetta.

”Viihdyn lähikirkossani, koska siellä otetaan aivan kaikenlaiset ihmiset vastaan.”

– Koen, että nykyiset poliittiset toimintatavat pyrkivät kärjistämään vastakkainasettelua. Kärjekkäitä mielipiteitä kaipaava mediakin tuottaa polarisaatiota yhä enemmän.

Sirpa Kähköstä kaivertaa myös ihmisten käpertyminen kovin pieniin asioihin. Asioiden laajempaan mittakaavaan hän pääsi perehtymään viime kesänä Kreikassa, kun vieraili siellä luostarissa asuvan ystävänsä luona.

Samaan aikaan Kreikan rannikolla upposi siirtolaisia kuljettanut alus. Satoja ihmisiä hukkuu.

– Luostarissa oli vapaaehtoistyössä paljon fiksuja nuoria eri maista. He eivät pystyneet millään käsittämään, miten tällainen tragedia on mahdollista.

Kotiseurakunnasta tullut mieluinen

Sirpa Kähkösen koti on nykyisin Helsingin Kalliossa. Hän naurahtaa elävänsä hyvinkin monenlaisen pelastuksen keskellä.

– Aivan kotikulmillani on Kallion kirkko, useita muitakin hengellisiä tiloja ja kaiken kukkuraksi vielä keskuspelastusasemakin.

Juuri korkealla paikalla komeilevasta Kallion kirkosta on tullut kirjailijalle viime vuosina tärkeä paikka.

– Viihdyn lähikirkossani, koska siellä otetaan aivan kaikenlaiset ihmiset vastaan. Joku voi olla aika rikkikin, mutta mukana saa olla.

Sirpa Kähkönen ja evankelis-luterilainen kirkko ei kuitenkaan ole mikään ongelmaton yhdistelmä.

Lapsuudenusko karisi, kun hän teini-iässä törmäsi sellaiseen kristinuskoon, joka tuomitsi ankarasti muun muassa seksuaalivähemmistöt.

– Silloin sanoin äidille, että haluan pois kirkosta. Jäsenyyteni loppuikin samalla kun äiti erosi.

Kirkosta eroaminen ei poistanut sitä, että aikuisiällä Kähkönen on kokenut todella syvää kiintymystä ja kiinnostusta uskontoa kohtaan.

– Korona-aikana päätin sitten ottaa yhteyttä Kallion seurakuntaan. Pastori piti minulle etäopetuksena yksityisrippikoulun, jonka jälkeen minut konfirmoitiin.

Kirjailija kertoo ihailevansa ortodoksisen ja katolisen kirkon kauneutta ja ”ikuista muuttumattomuutta”, mutta suhde kotoisaan ev. lut. kirkkoon on se kaikkein tärkein.

– Luterilaisuuden suurin rakastettava arvo minulle on siinä, että se on alkanut taistelevana, reformatorisena liikkeenä. Sen sisään on kirjoitettu ristiriitojen mannerlaatojen liikkumisen hyväksyminen, Kähkönen muotoilee.

Seurakunnan pariin tiensä löytänyt kirjailija ei pidä itsestään kirkossa sen suurempaa meteliä. Hän on yksi muiden joukossa.

– Jos joskus on johonkin pyydetty, olen sanonut, että jos suvaitsette, niin voisin olla täällä ihan penkissä istuja. Siinä muussa elämässä olen niin paljon esillä. ♦

Uusi retkeilyopas kuvaa Käsivarren tunturiluontoa

Käsivarren suurtunturien luonto on ainutlaatuista vuoristoseutua, jonka maise- mat poikkeavat kaikista muista Lapin kai- roista. Tammikuussa julkaistu *Kilpisjärvi Halti Retkeilyopas* tutustuttaa alueen luon- toon sekä Haltille johtavaan Kalottireittiin ja lukuisiin Kilpisjärven alueen päiväreit- teihin.

Uusi retkeilyopas soveltuu niin Kilpis- järven alueen päiväretkeilijöille kuin Hal- tin vaellusta suunnittelevillekin.

Kalottireitin Kilpisjärveltä Haltille vievä osuus on ehkäpä Suomen haastavin mer- kitty vaellusreitti. Kirjassa reitti esitellään etapeittain ja pureudutaan Norjan puolel- ta Haltin reittiin yhdistyviin polkuvaihto- ehtoihin.

Kilpisjärven lähiympäristössä on lisäksi useita hienoja ja eritasoisia päiväretkiin ja yön yli -retkiin sopivia kohteita. Saana- tun- turi, Mallan luonnonpuisto ja monet muut Kilpisjärven upeat päiväretkikohteet piir- tyvät parhaimmillaan ikimuistoisina koke-

muksina patikoiden mieleen.

Teoksen kirjoittaja Laura Hakulinen asuu Kilpisjärvellä. Hän viihtyy Yliperän tunturiseudulla luontoa ja vuodenaikojen vaihtumista tarkkaillen. Hän on kuvannut kirjaan runsaasti alueen lintuja ja kasveja. Hienoissa maisemakuvissa näyttäytyvät kaikki vuodenaikat.

Oppaan kiinnostavuutta lisäävät luvut alueeseen liittyvistä taruista sekä asutus- ja matkailuhistoriasta. Käsivarren luonto- matkailun katsotaan alkaneen kolmen hel- sinkiläisen Haltin-vaelluksesta vuon- na 1933.

Kirjan liitteenä oleva erillinen taitettu ulkoilukartta on vedenkestävä, ja sille on merkitty kaikki oppaassa esiteltävät reitit sekä alueen muut kohteet. ♦

Kirsi Airikka

Laura Hakulinen: *Kilpisjärvi Halti Retkeilyopas ja kartta* (Tapio Karttakeskus, 2024)

Kuva: Laura Hakulinen

Meekon autiotupa sijaitsee jylhissä maisemissa Kalottireitin varrella.

Kalevan kirkon valotaide mukana kilpailussa

Kalevan kirkon valotaideteos *Flora* on mukana Evento Awards -kilpailun loppukilpailussa. Voittaja valitaan 11. huhtikuuta Helsingin Messukeskuksessa.

Valotaideteos keräsi marraskuussa Kalevan kirkkoon viiden päivän aikana 15 685 katsojaa. Tamperelaiset hurmannut audiovisuaalinen taide-elämys on yksi kaikkien aikojen suosituimpia kirkon tapahtumia Tampereella.

Suosituin päivä oli viimeinen esityspäivä, tiistai 7. mar- raskuuta. Silloin esitystä kävi viiden tunnin aikana katso- massa 5378 ihmistä.

Flora oli Tampereen seurakuntien, Tampereen kaupun- gin ja Kirkkopalveluiden yhdessä mahdollistama tapahtu- ma, joka juhlisti kaupungin Valoviikkoja. Tilaisuus oli osa Tampereen seurakuntien Toivon vuotta

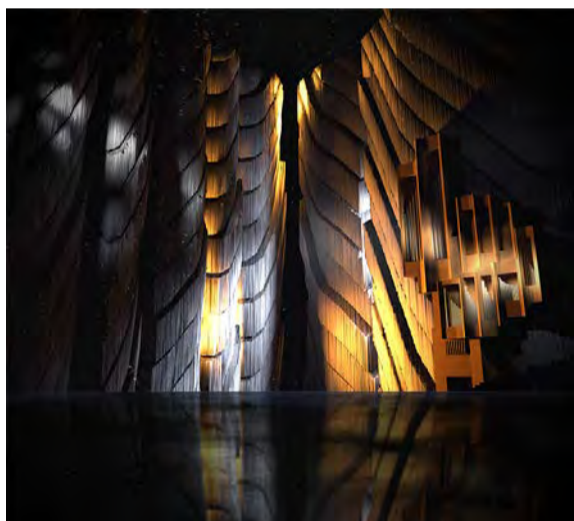
Valotaideteoksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi

näyttävistä valotaideteoksistaan tunnettu Sun Effects. Se on taidekollektiivi, joka etsii alalla uusia ilmaisun välinei- tä ja -muotoja poikkitaiteellisen audiovisuaalisuuden pa- rissa. Tampereella vuonna 1996 perustetun Sun Effectsin projekteja on nähty yli 30 maassa. Suurelle yleisölle tun- nettuja ovat esimerkiksi Lux Helsinki, Flow Festival, Slush ja Linnanmäen Valokarnevaali.

Teoksen videosuunnittelusta vastaa Janne Ahola, ja musiikin on säveltänyt Tommi Toivonen. Valosuun- nittelu on Sami Rautanevan käsialaa. Hän on tehnyt pit- kän uran muun muassa Tampereen Työväen Teatterin suunnittelijana. Rautaneva asuu ja työskentelee Lempää- lässä.

Evento Awards on tapahtuma-alan suomalainen kilpai- lu, joka järjestetään vuosittain. ♦

Kuva: Havainnekuva/ Sun Effects

TILAA lääkkeitä, resepti- lääkkeitä ja apteekkituotteet verkkokaupastamme. Tuomme tilauksesi arkinen ma-pe Tampereella kotiisi tai noutoautomaatteihimme.

Apteekin verkkokauppa
www.apteekkishop.fi

 Apteekkishop

 Lielahden
APTEEKKI

MA-PE 9-21 puh. (03) 347 3800
LA 9-18 Lielahden Prismakeskus
SU 10-18 Turvesonkatu 2
33400 TAMPERE
www.lielahdenapteekki.fi
www.apteekkishop.fi

**LÄÄKKEESI
KOTIIN
JOPA SAMANA
PÄIVÄNÄ**

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

www.uusierasiiivousoalvelut.fi

Pyydä tarjous:
045 126 6938
Anna siivous-
lahjakortti!

Ev.lut. kirkon
Iestadiolainen herätysliike
ESIKOISET
Seurat ja pyhäkoulu
Sunnuntaisin klo 15
(myös verkossa)
Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

 TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.

Ajantasaisista toimintakalenteria
ylläpidetään internetsivuilla,
joista seurat on
myös kuunneltavissa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

**ILMOITA
SILTA-
LEHDESSÄ**

Mediamyynti

Pirjo Teva
040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi

Juha Kurvinen
040 665 5983
juha.kurvinen@kotimaa.fi

Herättäjä-Yhdistys
su 7.4. klo 10
H-Y:n kirkkopyhä
Messukylän kirkossa,
Messukylänkatu 54.
Saarna Niilo Rantala, messun
jälkeen kirkkokahvit ja veisuut.
to 2.5. klo 18
Kevätseurat
Emmauksessa, Seurakuntien talo,
Näsilinnankatu 26.

Jari Pirhonen käy Koivupirtissä edelleen tervehtimässä Pirkko Lemettistä. Juttu luistaa, sillä molemmilla on juuret Joensuussa.

Pappi on hoivakodissa ihmisenä ihmiselle

TEKSTI: Asta Kettunen KUVAT: Hannu Jukola

Hoivakoti Koivupirtti Petsamossa päätti puolisoista vuotta sitten ottaa palkkalistoilleen papin, eikä päätöstä ole tarvinnut katua.

– Voin suositella sitä kaikille. Vaikka palveluntuottajilla raha on tiukassa, tämä on tahdon asia, sanoo Koivupirtin säätiön toimitusjohtaja **Johanna Santaniemi**.

Talon puolensataa asukasta ovat ottaneet päätöksen mielellään vastaan. Santaniemi on huomannut tarpeen ja avun kohtaavan.

– Luotan siihen, että he tapaavat niitä ihmisiä, joilla on tarve tapaamisiin.

Koivupirtissä liperikaulaisen ystävän kaipuu näkyy Santaniemen mukaan jo sellaisillakin ihmisillä, jotka eivät muuten ole olleet papin kanssa tekemisissä. Työntekijöidenkin asioista kiinnostunut sielunhoitaja on tärkeä myös henkilökunnalle.

Hoivakodin palkkaama pappi on harvinaisuus: Tampereella tiettävästi sellainen on aiemmin ollut palkkalistoilla vain Pirkanmaan Hoitokodissa. Pappi ja muita seurakuntien työntekijöitä toki käy vierailulla.

Sairaalasielunhoitaja ja tutkija **Jari Pirhonen** oli viime vuonna pappina Koivupirtin lisäksi Suomen Adventtikirkon omistamassa Nurmikodissa Aitolahdessa, jossa käy toisinaan edelleen.

Tänä vuonna hänen työhönsä kuuluu tutkijan työn lisäksi kotona asuvien ikäihmisten psykososiaalisen hyvinvoinnin kehittäminen Tampereen seurakuntayhtymän palveluksessa.

Santaniemi on vakuuttunut papin ”hengailun” tarpeellisuudesta.

– Voisivatko useammatkin hoivakodit palkata papin päiväksi viikossa, Pirhonen vinkkaa.

Ajatukseen on jo saatu innostumaan Sointu Senioripal-

velut, jossa pappi on niin ikään työskennellyt 20 prosentin työajalla. Hoivapastori-yhteistyötä mietittiin myös viime vuonna järjestetyssä seminaarissa.

Jumalan ja kuuntelijan kaipuu

Tutkijan päätyminen papiksi johtui Pirhosen mukaan omasta henkilökohtaisesta etsinnästä ja Jumalan kaipeudesta.

– Kun sosiaalityössä yritin saada tutkimuksiin mukaan hengellistä ulottuvuutta, huomasin ettei se kiinnosta toisia tutkijoita. Niinpä lähdin lukemaan teologiaa.

– Kun minulta kysyttiin, mikä sai tähän työhön, vastasin, että näiden ihmisten turvallisuuden tunteen parantaminen.

Tämän vuoden alusta Koivupirtin pastoriksi palkattiin

jo eläkkeelle siirtynyt **Taru Varpenius**, joka työskentelee talossa torstaisin. Hän on tehnyt elämäntyönsä Taysin sairaalasielunhoitajana, mutta kertoo työn olevan niin mukavaa, että sanoi Koivupirtin tiedusteluun mielellään ”tahdon”.

– Päädyimme palkkaamaan hänet, kun Jari palasi täysipainoisemmin tutkimustyöhön. Useimmiten kyllä riittää, että Taru tulee torstaisin: se tuo tiettyä turvaa asukkaille, Santaniemi kertoo.

Pirhosen mukaan keskusteluista varsinaisesti hengellisiä on pieni osa.

– Ihmiset kaipaavat kuuntelijaa, sitä, että jollakulla on aikaa ottaa kontaktia. Sitähän hoitajatkin tekevät sen verran kuin heillä on aikaa, mutta pappi istuu varta vasten heidän kanssaan.

Alice ”Allu” Vesan (oik.) edesmennyt mies Alpo Vesa osasi tehdä metallista hienoita esineitä, joista yhtä hän esittelee Taru Varpeniukselle.

Varpeniuskin on huomannut kohtaamisen tärkeimmäksi. Hän on myös toisinaan käynyt jakamassa ehtoollista sunnuntaisin, sillä tutut rutiinit, kuten ehtoollisen saaminen juuri sunnuntaina, ovat iso asia hyvinvoinnille.

– Asukkaat ovat sen ikäisiä ihmisiä, että he kunnioittavat jumalanpalvelusta; se on heille juhmallinen ja arvokas tilaisuus, on Santaniemi huomannut.

Siksi jumalanpalveluksen pitää mennä tutun kaavan mukaan. Myös toimittavan papin levollinen läsnäolo on tärkeää, sanoo **Sari Kärhä**, joka työskentelee sairaalapastorina ja työnohjaajana Koukkuniemen alueella.

– Ja pyhän tuntu, Varpenius lisää.

Kärhän mukaan työn ydintä ovat kahdenkeskeiset keskustelut ja jumalanpalveluselämä laajasti ajatellen – osastohartaudet, saattohartaudet ja yksityiset ehtoolliset viotot. Hoivakotipapin työssä korostuu lisäksi ”tavallisessa arjessa” rinnalla eläminen.

– Sairaalapappi ei kohtaa asukasta oman missionsa kanssa: asukkaan ja hänen läheistensä tilanne ja sen hetken keskustelutarve määräävät tapaamisen sisällön.

Vaikeitakin asioita

Nykyään suurin osa Koivupirtin asukkaista on muistisairaita.

– Vaikka puheesta ei välttämättä saa selvää, tärkeää on tunne, että minä välitän ja olen tässä, Pirhonen kuvailee.

Hän muistuttaa, että asukkaat useimmiten kuuluvat kirkkoon.

– Jos he eivät pääse kirkkorakennukseen, papin pitää tulla heidän luokseen. Hehän myös maksavat meidän palkat, hän hymyilee.

Pirhonen lisää, että kyllä hoivakodissa kuollaankin.

– Silloin huomaa, miten tärkeä ihmisille on, että omalla rakkaalla on joku, joka tuntee hänet ihmisenä.

Ja kun joku on pyytänyt hartautta, hän on sen pitänyt.

– Kun kysyin eräältä ihmiseltä, mikä eniten tukee hänen hyvinvointiaan, hän sanoi: toimiva rukousyhteys.

Tilanteessa, jossa joku pyytää pappia paikalle, ajatellaan usein kuoleman käyneen vierailulla. Kyse on kuitenkin muustakin.

– Papin kanssa otetaan esiin esimerkiksi omaan elämäntarinaan liittyviä merkittäviä asioita – joskus niitäkin, jotka painavat omaatuntoa. Myös kysymyksiä Jumalasta, tai vaikkapa hautaustapaan liittyviä asioita, Kärhä sanoo.

Hän vahvistaa, että luottamuksen löytyminen vaatii usein aikaa. Mieltä painavista asioista voi kuitenkin toisinaan olla helpompi puhua työntekijän kanssa, joka on hieman kauempana kuin oman hoivayksikön jokapäiväinen henkilökunta.

– On myös yllättävää, miten avoimia ihmiset ovat kertoessaan kipeitäkin asioita jopa vuosikymmenien takaa. Kun saa elää pitkän elämän, uusia asioita voi nousta pinnalle, ja niitä voi tarkastella ehkä hieman erilaisesta näkökulmasta uuden ihmisen kanssa, hän aprikoi.

Ei hoitopaikka vaan koti

Santaniemi arvioi, että Koivupirtin maine työnantajana on hyvä. Sen voi päätellä työntekijöiden pienestä vaihtuvuudesta. Hoivakoti ei ole hoitolaitos, vaan tukee asumista.

–Tämä on näiden kaikkien ihmisten koti. Jos jonkun hampaat jäävät pesemättä, se ei ole iso asia siihen verrattuna, että kaikki ovat hyvällä tuulella, vahvistaa Santaniemi.

Hoivakodeissa panostetaan nykyään aktiviteetteihin, mutta kaikki eivät halua niihin mukaan. Usein ihmisellä kuitenkin on toisen ihmisen ja keskustelun tarve.

Yksi Koivupirtin asukkaista on 77-vuotias **Pirkko Lemettinen**. Hänellä välit Nurmijärvellä asuvaan tyttäreen olivat päässeet etäännyttämään.

– Jari on rohkaissut olemaan häneen yhteydessä, ja olen myös saanut kontaktit lapsenlapsiin, Lemettinen iloitsee.

Nyt tytär soittelee ja on tulossa keväällä käymään. Toisen lapsenlapsista asuu Ranskassa; häneen yhteys toimii myös poikaystävän kautta, joka on oppinut suomea.

Viime vuoden kohokohta oli Tampere-talossa järjestetty poliisien juhlakonsertti, jossa Lemettinen kävi Juhha Pirhosen kanssa.

– Täällä yksinäisyys välillä huutaa, mutta papin kanssa juttelusta on iloa. Ihan samat vaivatkin meillä on, Lemettinen hymyilee. ♦

Lisää: siltalehti.fi

Kuva: Hannu Jukola

Hilkka Laukka-Sinisalo on aiemmin kirjoittanut psykologiaan, työelämään ja oppimiseen liittyviä kirjoja ja julkaisuja sekä muun muassa Kuusikymppisten kirjan. Nyt painovalmiina on esineistä kertova teksti. Kotia koristavat hänen 98-vuotiaaksi eläneen äitinsä tekemät lasimaalaukset.

”Muistisairaiden hoito kaipaa uutta ajattelua”

Äidin sairastuminen sai Hilkka Laukka-Sinisalon kirjoittamaan kirjan *Vuodet muistisairaana läheisen rinnalla*. Käsikirjoitus oli valmiina jo viisi vuotta sitten, mutta sai kustantajilta kommentin: ”Ei sovellu linjaamme.” Koska muistisairaiden ihmisten hoitoon pääsy ja hoito kaipaavat Laukka-Sinisalon mukaan kipeästi kohennusta, hän päätti julkaista kirjansa omakustanteena.

– Muistisairaiden maailma on yhteiskunnassamme näkymätön. Näkyväksi se muuttuu vasta, kun sairaus tulee oman perheen kohdalle. Tutkijat ovat kyllä pitäneet melua muistisairaiden puolesta, mutta heidän kokemuksensa on, että heitä ei kuunnella, toteaa Laukka-Sinisalo.

Kun hänen äitinsä sai muistisairausdiagnoosin, kävi selville, ettei hän pääsee hoitoon, ennen kuin hänelle tapahtuu jokin onnettomuus. Hänen on loukattava itsensä, aiheutettava tulipalo, vesivahinko tai muuta vakavaa.

– Miksi diagnoosi ei ole riittävä edellytys hoidolle, Laukka-Sinisalo kysyy.

Poliitikoille muistisairaat näkyvät vain kalliina kustannuseränä.

– Muistisairas itse ei pysty pitämään puoliaan. Hän tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa keskimäärin kymmenen vuoden ajan. Omaiset ja läheiset uupuvat, eivätkä jaksa nostaa esille matkan varrella eteen tulleita epäkohtia.

– Yhteiskuntana olemme hyväksyneet, että muistisairaita ihmisiä ei hoideta diagnoosista vastaavasti, ja että hoito voi olla epäammattimaista.

– Historiassa ihmisen hyvinvoinnista huolehtimista – eli sosiaalista huolenpitoa – ei ole pidetty työnä. Lähimmäisestä huolehtimisen on katsottu kuuluvan kristillisen laupeuden piiriin.

Siksi muistisairaiden ihmisten asianmukaisen hoidon toteuttamista on vaikea nähdä sitovana veloitteena.

Kunnioittavaa hoivaa

Jotta laitos olisi koti, sen on mahdollistettava osallistuminen, toimenpiteet pitää tehdä toisia kunnioittaen ja kuuntelemiseen on löydettävä aikaa.

Laukka-Sinisalon mukaan Suomi voisi olla muistisairaiden ihmisten hoidon mallimaa. Tällaista tavoitetta ei kuitenkaan ole asetettu.

Hänen äitinsä hoitokodissa arki toimi kodin tavoin. Laitoshoidon sijalla oli kuntouttava yhteisöhoito.

– Siinä omaisilla on mahdollisuus osallistua rakkaustaan huolehtimiseen; koulutuksesta riippumatta hoitajat tekevät kaikkia kodin töitä ja asukkaat ovat tasa-arvoisia, aktiivisia hoitokotiyhteisön jäseniä. Ympäristö on rakennettu piha-alueita, rakennuksia ja huonekaluja myöten diagnoosista vastaavaksi kodiksi.

Kirjan kertojia ovat sen kirjoittaja, hänen muistisai-

ras äitinsä ja monissa hoitokodeissa töitä tehnyt hoitajaystävä. Kirja pohjautuu hoitokodeissa sattuneisiin tapahtumiin, humoristisiin.

– Mitään kerrotuista asioista ei ole tarvinnut keksiä, Laukka-Sinisalo huomauttaa.

Ne osoittavat, millaisiin sattumuksiin ja päätösten-tekotilanteisiin hoitajat ja omaiset tarvitsevat rakastavaa katsetta.

Kulttuurin tuntemus helpottaa hoivatyön tekijöitä työssään: miksi joku heiluttaa käsiään (= nostaa verkkoja), kiipeää ikkunasta sisälle kukkapenkistä, jossa on katkottuja varsia (= menossa riiamaan) tai kävelee koh- ti nurmikkoa (= menossa heinäntekoon).

Tavoitteena hoidon osaamiskeskus

Kirjan kohderyhmiä ovat omaisten lisäksi hoitajat ja lääkärit, heidän kouluttajansa, yhteiskuntatieteilijät ja -suunnittelijat, arkkitehdit sekä poliitikot. Tavoitteena on saada Tampereelle muistisairaiden kylä ja osaamiskeskus, josta on tehty kuntalaisaloite vuonna 2015.

Aloitteen oli neljässä päivässä allekirjoittanut kaksituhatta tamperelaista. Monet heistä kertoivat kyyneleet silmissä omaistensa saamasta kohtelusta.

– Aloite jätettiin kaupungille, ja sen seurauksena silolainen apulaispormestari Mikko Aaltosen kokoama ryhmä kävi Hollannissa tutustumassa heidän muistisairaiden kyläänsä. Sen idea on aikanaan saatu Tampereella toimineista muistisairaiden ihmisten hoitokodeista, Laukka-Sinisalo kertoo.

Hänen mukaansa Tampereella on kaikki mahdollisuudet perustaa muistisairaiden kylä ja hoidon osaamiskeskus, jossa olisi esimerkiksi apuvälinenäyttely, vapaaehtoisten koulutus, omaishotelli ja verkon välityksellä toimiva idea-, kokemus- ja tietopankki.

– Tutkimuksen kannalta täällä tapahtuva hoitajien, lääkäreiden ja yhteiskuntatieteilijöiden koulutus mahdollistaa uusien osajaryhmien syntymisen ja keskinäisen yhteistyön.

Keskuksen rakentaminen voitaisiin aloittaa toteuttamalla muistisairaiden hoitajien erikoistumiskoulutus ja hoitokotien johtajien koulutus sekä laatimalla selkokieliset, hoitoon kohdenneet eettiset ohjeet.

Sote-uudistus sysäsi vuonna 2015 jätetyn aloitteen arkistokaappiin. Sen etenemiseksi työ on aloitettava alusta, ja aloite hyvinvointialueelle on tekeillä.

Laukka-Sinisalo muistuttaa, että oikeanlainen hoito oikeaan aikaan on yleensä myös taloudellisinta.

– Todennäköisesti tästä asiasta puhuessa lyö päättään seinään, mutta on sekin parempi kuin että ei tee mitään. ♦

Asta Kettunen

”Saattohoito antaa syvyyttä elämään”

Kokemukseni vapaaehtoisena ovat olleet antoisia ja ne antavat elämään tarkoitusta. On arvokasta olla läsnä ihmisen rinnalla ja tukea häntä, miettii **Leila Poramo**, joka on toiminut vapaaehtoisena saattohoidossa ja monissa muissakin vapaaehtoistehtävissä reilut kymmenen vuotta.

Ajatus vapaaehtoistyöstä alkoi kyteä Poramon mielessä, kun hän toimi aviomiehen omahoitajana. Puoliso vietti viimeiset päivänsä Pirkanmaan Hoitokodissa ja kuoli siellä vuonna 2001.

– Sain olla hänen rinnallaan kuolinhetkessä. Siitä kaikesta heräsi ajatus ja halu olla tukemassa sairastavaa ja hänen läheisiään heidän matkallaan, muistelee Leila Poramo.

Vapaaehtoisille tarkoitetun koulutuksen käytyään hän pääsi Pirkanmaan Hoitokotiin vapaaehtoiseksi. Poramo työskenteli Hoitokodissa myös palkattuna hoitoapulaisena yli kymmenen vuotta, ja jäi sieltä eläkkeelle 2014.

Nykyisin hän toimii vanhustyön vapaaehtoisena Tampereen seurakuntien Mummon Kammarissa sekä saattohoidon vapaaehtoisena Pirkanmaan Hoitokodissa ja Hatanpään sairaalan palliatiivisella osastolla. Hoitokodissa Poramo on mukana myös Puolisonsa menettäneiden vertaistukiryhmässä.

Uusi vapaaehtoistehtävä on aula-avustajan työ Tampereen yliopistollisessa sairaalassa.

Sairaalavapaaehtoinen toimii kävijöiden op-

paana ja saattajana aulassa sekä myös juttukaverina osastoilla.

– Ne ovat tosi mielenkiintoisia tehtäviä, ja niissä on paljon sosiaalista vuoropuhelua asiakkaiden ja potilaiden kanssa.

Koskettavinta Leila Poramon mielestä on kuitenkin parantumattomasti sairaan, kuolevan ihmisen rinnalla kulkeminen ja avustaminen.

– Puhutaan tai ollaan hiljaa. Voi pitää kädestä hellästi, silittää, laulaa tai vaikkapa lukea. Myös musiikin kuuntelu rauhoittaa.

Vapaaehtoinen voi olla myös kuolevan omaisten tukena.

– Olen omaisten käytettävissä, jos he niin toivovat. Halaan usein, siinä ei tarvita sanoja. Koskettamisella on suuri merkitys, se lohduttaa, tietää Poramo.

Hän korostaa, että kaikki keskustelut ovat luottamuksellisia, sillä vapaaehtoistyöntekijä on vaihtolovelvollinen.

Leila Poramo tekee mielellään vapaaehtoistyötä monessa paikassa, mutta osaa huolehtia myös omasta jaksamisestaan.

– Itseen pitää kuunnella, ja kalenteriin tulee jättää vapaapäiviä. Vapaaehtoisilla on onneksi tarjolla työnohjausta sekä kasvokkain etänä, sanoo Leila Poramo, joka itse saa voimia ystävistä, läheisistä, liikunnasta ja mökillä puuhailusta.

Hän haluaa rohkaista uusia ihmisiä mukaan saattohoidon vapaaehtoisten koulutuksiin.

– Välttämättä ei tarvitse olla omaa kokemusta kuolevan ihmisen vierellä. Rohkeus asiaan voi vahvistua koulutuksessa, ja tehtävässä saa

myös syvyyttä elämään. Samalla voi myös miettiä omaa suhdetta kuolemaan.

– Itselleni vapaaehtoisuus antaa voimia ja iloista mieltä, koska voin olla avuksi. Tärkeintä kuitenkin on potilaan ja hänen läheistensä kunnioittaminen ja heistä välittäminen. ♦

TEKSTI: **Kirsi Airikka**

KUVA: **Hannu Jukola**

Kiinnostaako vapaaehtoistyö sairaaloissa ja hoitokodeissa?

OLKA Pirkanmaa, Sointu Senioripalvelut ja Pirkanmaan Hoitokoti järjestävät yhteistyössä saattohoidon vapaaehtoistoiminnan esittelyillä huhtikuussa sekä saattohoidon vapaaehtoisten koulutuksen syksyllä.

OLKA on sairaalan ja kolmannen sektorin välistä kumppanuustoimintaa. Pirkanmaalla yhteistyötä tekevät Artteli-kumppanuusyhdistys sekä Tampereen yliopistollinen sairaala.

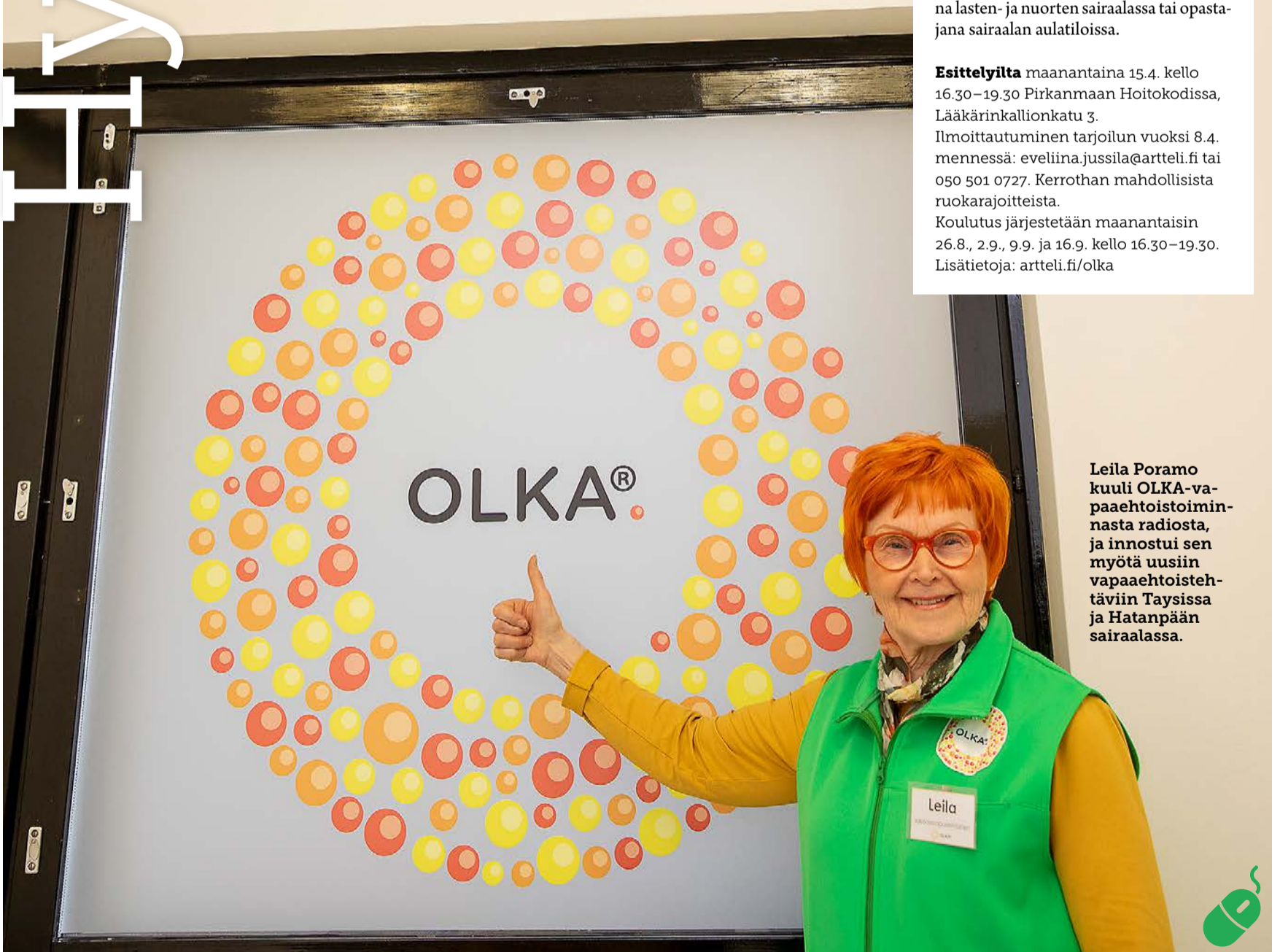
Koulutuksen käyneet vapaaehtoiset voivat sijoittua Hoitokotiin, sairaalaan ja palvelukeskuksiin. Vapaaehtoinen voi toimia monissa tehtävissä, muun muassa vertaistukijana, juttukaverina, OLKA-kaverina lasten- ja nuorten sairaalassa tai opastajana sairaalan aulatiloiissa.

Esittelyilta maanantaina 15.4. kello 16.30–19.30 Pirkanmaan Hoitokodissa, Lääkärinkallionkatu 3.

Ilmoittautuminen tarjoilun vuoksi 8.4. mennessä: eveliina.jussila@artteli.fi tai 050 501 0727. Kerrothan mahdollisista ruokarajoitteista.

Koulutus järjestetään maanantaisin 26.8., 2.9., 9.9. ja 16.9. kello 16.30–19.30. Lisätietoja: artteli.fi/olka

Leila Poramo kuuli OLKA-vapaaehtoistoiminnasta radiosta, ja innostui sen myötä uusiin vapaaehtoistehtäviin Taysissa ja Hatanpään sairaalassa.

Lukijalta

Kirkko ei voi kulkea kahta tietä yhtä aikaa

Piispainkokous on ehdottanut, että kirkko sallisi kaksi erillistä avioliittokäsitystä. Kristinuskon yksi perusope- tuksesta on kuitenkin, ettei ihminen voi kulkea kahta tietä samanaikaisesti. Tämä totuus koskee myös kirk- koa. Yhteiskunnallista ja teologista avioliittokäsitystä ei tule sekoittaa toisiinsa.

On hämmäntävää, että osa kirkon virkamiehisi- tä haluaa ohittaa selkeästi teologisen kysymyksen. Raamatun mukaan avioliittokäsitys on aivan yksi- selitteisesti naisen ja miehen välinen. Vihkimisessä siunataan naisen ja miehen välinen avioliitto. Tämä ei ole tasa-arvo kysymys, vaan tämä on teologinen ja uskonnollinen kysymys.

Viime vuosien aikana kirkossa on lisääntynyt tarve pyrkiä miellyttämään kaikkia. Tähän osaltaan vaikut- taa se, että monet eri poliittiset puolueet ovat vahvasti seurakuntien päätöksenteossa luottamustoimien kautta. Kristillisdemokraateilla ei ole omaa ryhmittymää päätöksenteossa seurakunnissa, vaikka niin usein juuri Kristillisdemokraatteja solvataan uskonnon ja politiikan sekoittamisesta.

Viime vuosina vaikuttaa siltä, että kirkon sisällä uskonto ja politiikka on haluttu vahvasti sekoittaa toi- siinsa. Kirkon halutaan enenevässä määrin kantavan vastuuta ilmastosta, tasa-arvosta ja hyväntekeväisyy- destä.

Kirkko ja seurakunta tekevät luonnollisesti paljon monenlaista hyvää, sillä hyvän tekemisen tulee kum- muta uskosta. Mutta kirkko ja seurakunta eivät ole olemassa ollakseen hyväntekeväisyysjärjestö, vaan pohjalla on nimenomaisesti kutsumus pitää evan- geliumia yllä. Raamatun opetus ja kristittynä kasvamisen tukeminen ovat kirkon perustehtäviä. Kirkon ei tule luopua olemassaolonsa perustasta.

Kirkolliskokous lopulta päättää avioliittokäsitykses- tä. Mikäli kirkolliskokous päättäisi piispainkokouksen mukaisesti, olisi kirkko sekoittanut täysin yhteiskun- nallisen ja teologisen avioliittokäsityksen. Tämän jälkeen olisi varsin todennäköistä, että kirkko jakautui- si kahtia.

Sirpa Pursiainen-Hautala, YTM

Messukylän seurakuntaneuvoston jäsen
Tampereen yhteisen kirkkovaltuuston jäsen
(Yhdistynyt seurakuntaväki)

Tukevatko seurakunnat partiotoimintaa?

Tukevatko seurakunnat Tampereella partiotoimintaa? Mikä on seurakuntien rooli partiolaisten toiminnassa?

Mikko Sulka

Partiolippukuntien tarjoaman partiokasvatuksen tavoitteena on yksilö, joka toimii aktiivisesti ja vas- tuuntuntoisesti suhteessa itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön.

Partiossa oppii taitoja, tietoja, asenteita ja arvoja, jot- ka auttavat elämän eri osa-alueilla. Partio tukee lasten ja nuorten kasvua ihmisen kehitysvaiheet ja yksilöl- liset ominaispiirteet huomioiden. Ikäkausikohtaiset kasvatustavoitteet on kirjattu partio-ohjelmaan.

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihannepi- tuus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin tekstei- hin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

Partioliikkeeseen kuuluu oman uskon tai muun katsomuksen etsiminen ja myönteinen suhde hengel- lisyteen. Suomen partiolaisten peruskirjan mukaan SP-FS on järjestönä uskonnollisesti sitoutumaton.

Järjestö toimii positiivisen uskonnonvapauden peri- aatteen mukaisesti. Lippukunta voi kuitenkin sitoutua painottamaan uskonnollisen taustayhteisönsä tun- nustusta ja sen konkretiasta sovitaan taustayhteisöso- pimuksessa.

Suomen partiolaisten peruskirjan mukaan lippu- kunnat, joiden taustayhteisönä on tunnustuksellinen uskontokunta, antavat ensisijaisesti sen tunnustuksen mukaista katsomuskasvatusta huomioiden kuitenkin jäsentensä uskontojen ja katsomusten moninaisuu- den.

Tampereella on tällä hetkellä 28 partiolippukuntaa. Näistä 21 partiolippukunnalla on tehtynä taustayhteisösopimus paikallisseurakunnan kanssa, joka tarkem- min määrittelee yhteistyön muodot.

Tampereella taustayhteisösopimuksen mukaisesti seurakunnat tukevat partiotoimintaa muun muassa avustuksilla, tarjoamalla tiloja toimintaan ja järjestä- mällä partiotyöhön keskittyneen partiotyöntekijän.

Seurakunnan partiotyöntekijät muun muassa tu- kevat lippukuntien vastuuhenkilöitä partio-ohjelman toteuttamisessa ja ovat apuna partiolaisten hengelli- sessä kasvatuksessa.

Lippukunnat puolestaan osallistuvat joihinkin seu- rakuntien tapahtumien järjestelyihin ja antavat lippu- kuntalaisilleen taustayhteisön tunnustuksen mukaista uskonnollista kasvatusta.

Niiden lippukuntien, joiden kanssa ei ole taustayhteisösopimusta, teemme yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan.

Seurakuntien partiotyöntekijät tekevät yhteistyötä myös Kirkkohallituksen Kirkon partiotyön, Tampereen Partiolaiset ry:n, Hämeen Partioipiiri ry:n sekä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n kanssa.

Mikäli haluat lisää tietoa partiotoiminnasta, otathan yhteyttä paikallisseurakunnan partiotyöntekijään.

Partiotyöntekijöiden puolesta

Maikku Blom

Tampereen Eteläisen seurakunnan partiotyöntekijä

Edullisempi on kaide kuin kirkossakävijän lonkkamurtuma

Moni meistä vanhuksista kokee jo muutamana rapun nousumisen, mutta varsinkin laskeutumisen huterak- si. Kaiteet auttaisivat.

Karrikoidaan. Esimerkki Messukylästä: saarnatuoli siirrettiin korkeuksiin. Mitä maksoi? Minkä verran maksaisi tähän siirtoon verrattuna kirkon pohjois- ja länsipuolen ulkorappujen kaiteet?

Käyttömäärään nähden arvioisin turvalaitteiden, kaiteiden hyödyn olevan paljon, paljon tärkeämpi asia kuin saarnatuolin siirto.

Mikä taho hoitaisi kaideasian? Asia on tärkeä mo- nissa kirkkoissa.

Jussi-vanhus , 80 v.

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimi- merkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin:

toimitus@siltalehti.fi,
Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä,
PL 226, 33101 Tampere
ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Sari Papunen- Asumaniemi

Kielten opettaja perus- koulussa, fitnessurheilija ja Tuomasmessun aktiivi

Muista minua

Herätyskello soi, ja huiskuhännät vieressäni vihjaisevat purinallaan, että eivät ikuisuuksiin ole saaneet murua rinnan alle. Kolme Maine Coon -kissaani tietävät aamun rutiinit. Ennen heidän aamiaistarjoiluun mamma loikoilee vielä hetken silmät kiinni. Mitä mielessäni liikkuu, sitä ne eivät arvanne.

Rukoilen läheisten puolesta, tuttujen ja tun- temattomien, siunaan päivän työt ja erityisesti muistan henkilöitä, joiden puolesta minua on pyydetty rukoilemaan.

Sängystä noustuani tavakseni on tullut tehdä ris- tinmerkki Jeesus-ikonin edessä. Minun silmissäni Jeesuksen sormet näyttävät ok-merkkiä, aivan kuin vakuuttaen, että kaikki sujuu hyvin. Hän pitää siitä huolen. Miten rauhoittavaa!

Aamurutiineihini kuuluu myös Raamatun lukeminen parin luvun verran. Joskus mieli loikkii muihin sfääreihin, joskus jään miettimään pieniä yksityiskohtia. Oli kuinka hyvänsä, hetkessä on suuri siunaus.

Rukoukseni on, että saisin arjessani olla Taivaan Iskän hommissa. Vaikka esirukoilijana. Rukous

Kuinka lohdullis- ta onkaan huolien keskellä silloin kuulla sanat "muistan sinua rukouksin".

kantaa meitä kaikkia, olipa suhteemme Juma- laan millainen hyvänsä. Kun Jeesuksen vieressä ristillä riippunut ryöväri eli viimeisiä hetkiään, hän ymmärsi kanssaan olevan henkilön, joka voi häntäkin kantaa. "Muista minua, kun tulet valta- kuntaasi", hän pyysi, ja sai voimaa kestää kuole- man tuskan.

Monille Jumala on kaukainen, kirkollisen kylmä käsite – kunnes elämän kangaspuihin ilmestyy tummia lankoja. Yhtäkkiä omat voimat eivät riitä, ja tuntee olevansa niin etäällä Jumalasta, että ei itse tohdi rukoilla ja usko rukouksiaan kuultavan.

Niinpä sitä varovaisesti pyytää hyvissä taivasvä- leissä olevaa tuttavaansa välittämään puolestaan rukoukset Jumalan luo. Kuinka lohdullista onkaan huolien keskellä silloin kuulla sanat "muistan sinua rukouksin".

Aamun rauhallinen hetki on ohi, ja huisku- hännät kehräävät tyytyväisenä. Yksi niistä on jo ehtinyt dipata häntänsä kaurapuuroonikin. Nuo onnen kissat saavat jatkaa rentoilua, kun mamma joutuu lähtemään koulu maailman hulinaan. Siellä yritän edes hetkittäin muistaa Hänet, joka muistaa minua – ihan jokainen päivä. ♦

Kirjoittajan blogi:

auroranonni.vuodatus.net

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Kuva: Vapriikin kuva-arkisto/ E. M. Staf

Voitokas TKT:n joukkue vaihtaa Tuomiokirkon puistossa 9. toukokuuta 1937, kilpailijat ovat jääneet jo kauas taa.

Keväistä kisailua

Ja sitten urheilun pariin.

Vuodesta 1915 asti järjestetty *Kansan Lehden* katujuoksu kilpailtiin tänään harvinaisen kauniissa kevetsäässä.

Voittaja oli jälleen Tampereen Kisatoverit ylivoimaisella erolla Helsingin Kisatovereihin. Kolmantena maaliviivalle ennätti Tampereen Kilpa-Veljet.

Kaikkiaan mukana oli 35 joukkuetta 420 juoksijan voimin, ja reitin varrelle oli kerääntynyt useita tuhansia silmäpareja kilpailua seuraamaan.

Ennakkosuosikin asemasta huolimatta Kisatoverien voitto ei suinkaan ollut ennalta selvä. Varsinkin vieraspaikkakuntalainen haastaja HKT olisi tarjonnut kovan vastuksen, ellei epäonni olisi kohdannut joukkuetta juoksun alkupuolella.

Lähtölaukaus kajahti kello 12 Kansan Lehden toimitalon edustalla Hämeenpuistossa, ja kilpailijat värikkäissä kisa-asuissaan ampaisivat reilun viiden ja puolen kilometrin taipaleelle.

Saavuttaessa ensimmäiselle Puuvillatehtaankadun vaihtopisteelle kärkipaikalla oli Viialan Pyry, mutta jo Kortelahdenkadun kul-

malla vaihdettaessa johtoon olivat nousseet Kaarinan Kisa ja HKT.

Molemmat kärkisijat olivat näin vieraisa käsissä, ja alkoi näyttää mahdolliselta, että voitto lipuisi tänä vuonna Tampereen ulkopuolelle. Katkeaisiko TKT:n viiden vuoden voitkokulku, murtuisiko Kisatoverien dynastia?

Seuraavaan vaihtoon saavuttaessa Kaarinan ja Helsingin joukkueet olivat vaihtaneet järjestystä, mutta kaksoisjohto pysyi edelleen vierailijoilla.

Käännyttäessä Mariankadulta Hallituskadulle alkoi jo olla syytä huoleen: keulilla oli HKT:n Svensson kymmenen metrin erolla Kaarinan Saarioon, josta ensimmäinen tamperelainen, Kisatoverien Virtanen oli kymmenen metrin päässä.

Mutta sitten koitti kisan käännekohta. Hallituskadun alamäessä Svensson venäytti jalkansa ja juoksi vaihalloisesti vaihtopisteelle. Tuolloin ohivat menneet jo sekä Kaarinan että TKT:n juoksijat.

Seuraavalla osuudella Kisatoverien Nurmi otti johdon, ja siitä eteenpäin hallitseva mestari piti kilpailua hyppysissään.

Teatteritalon kulmalla koettiin

sentään jännityksen hetkiä, kun Kaarina pääsi hivuttautumaan vain muutaman metrin päähän, mutta Koskensillalla Tampereen roteva liinatukka Sippola repäisi jälleen selvän etumatkan.

Asematunnelin jälkeisessä nousussa TKT:n johto venähti jo puoleensataan metriin, ja kun Helsingin Kisatoverit valloitti Kullervonkadun ja Pinninkadun risteyksessä kakkossijan, olivat kilpailun loppuasetelmat valmiit.

Saavuttaessa maaliviivalle Kansan Lehden talon luo eroa kertyi voittajan eduksi 16,7 sekuntia.

Mieleepainuva loppukiri kärkijoukkueiden ankkureiden Tauno Heliön ja Reiska Salmen välillä jäi siis tällä kertaa kokematta.

Yleisömeri lienee silti ollut tyytyväinen, olivathan paikalliset pojat juosseet voittoon.

Kiertopalkinto päättyi jälleen kerran Kisatoverien kaappiin, mutta tyhjin käsin ei vieraillevien joukkueidenkaan tarvinnut kotiin palata: heille luovutettiin viemisiksi kaunis *Tampere kuvissa* -teos. ♦

Mikko Pollari

Lähteet: *Kansan Lehti* 8.6.1917, 8. & 10.5.1937

KOLUMNI

Hannele Huhtala
päätoimittaja ja kustantaja

Liian kauheita kuvia

Vanha kirkko täyttää ensi vuonna 200 vuotta ja on toimivuosiensa aikana nähnyt ympärillään jos jonkinlaisia tapahtumia. Kun etsin *Rohee*-lehteä varten Vanhan kirkon kuvia museoiden kuvapalvelusta menneiltä vuosilta, hätkähdyttäviä ovat ne hetket, kun Keskustori on mustanaan ihmisiä poliittisista syistä.

Kirkon edessä on kokoontunut yleislakkoon ainakin vuosina 1956 ja 1986. Vuonna 1905 sankka joukko ihmisiä on kertynyt torille mustissa talvipompissaan suurlakon aikana loka-marraskuussa.

Vuoden 1918 kuvat minun on hypättävä yli, sillä ruumiit tutuilla mukulakivillä järkyttävät.

Kävelen itse mukana, kun Palestiinassa käytävää sotaa vastustavat mielenosoittajat ovat kerääntyneet Vanhan kirkon eteen. Gazaa koskevat uutiset minun täytyy lukea silmät sirrillä, jotta palestiinalaisten kokemaa epätoivoa ei veisi yöunia.

Todistamme vuosikausia jatkunutta Israelin tekemää sortoa ja nyt tapahtuvaa kansanmurhaa. Valtaosa meistä varsin tyyneesti.

Porskutamme kohti maallista ilonjuhlaa, Euroviisuja. *Helsingin Sanomissa* esiteltiin vaihtoehtoja: osallistuuko Windows95man, jos Israel osallistuu.

Ja entä toiseksi tullut, ja käykö sittenkin niin, että Suomen edustajaksi saadaan Mikael Gabriel, tunnettu salaliittoteoreetikko.

Minun ohjenuorani elämässä on ollut vastustaa sotaa ja väkivaltaa.

Vain koska Suomi ja Yleisradio eivät pysty suorasekkäisesti vastustamaan sotaa ja näyttämään sitä teoillaan, vastuu vyörytetään yksittäisille artisteille. Venäjä pystyttiin sulkemaan ulos heti, kun hyökkäys Ukrainaan alkoi.

Israelin sotilaat ovat jyränneet kuoliaaksi yli 31 500 palestiinalaista ihmistä viiden viime kuukauden aikana. Kyllä, konflikti alkoi, kun Hamas hyökkäsi Israelin puolelle, mutta tilanne oli räjähdysherkkä vuosikausien sorron myötä. Israel on vahva valtio, jolta Suomi ostaa aseita. Olemme kokonaisuutena osallisia sotaan, jota ei pitäisi käydä.

Uutisissa kerrotaan, että avustusrekkoja ei saada perille, ja teksteissä käytetään passiivimuotoja. Niitä ei saada perille, koska israelilaiset sotilaat estävät avustusrekkojen kulun. Saarto kohdistuu tarkoituksettisesti sodan sivustakärsijöihin, siviileihin.

On selvää, että tilanne Israelin ja Palestiinan välillä on monimutkainen, ja Israelilla on paljon ystäviä. Mutta miksi Israelin tekemä julmuus sallitaan? Miksi palestiinalaisia lapsia saa näännyttää nälkään?

Minun ohjenuorani elämässä on ollut vastustaa sotaa ja väkivaltaa. Sitä kohti toivoisin jokaisen tamperelaisenkin kulkevan ja liittyvän mielenosoittajien joukkoon vastustamaan sotaa Vanhan kirkon eteen. Kukaan ei halua nähdä ruumiita kaduilla. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

11. vuosikerta

• **Kustantaja / julkaisija:**

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• **Toimitus:**

päätoimittaja Kirsi Airikka

050 381 0970

toimitussihteeri Asta Kettunen

050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26,

PL 226, 33101 Tampere

• **Kaupalliset ilmoitukset:**

Mediamyynti

Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057

Juha Kurvinen p. 040 665 5983

s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• **Jakelu:**

Tamperelainen

Jakelupalautte:

jakelupalaute.fi/silta tai

Suomen Suoramainonta

Tampere, 040 085 9766

• **Tilaukset:**

sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• **Taitto:** Timo Saarinen/ pelagus.fi

• **Painosmäärä:** 90 000 kpl

• **Paino:** Sanoma Manu, Tampere

• **ISSN:**

ISSN 2342-0979 (painettu)

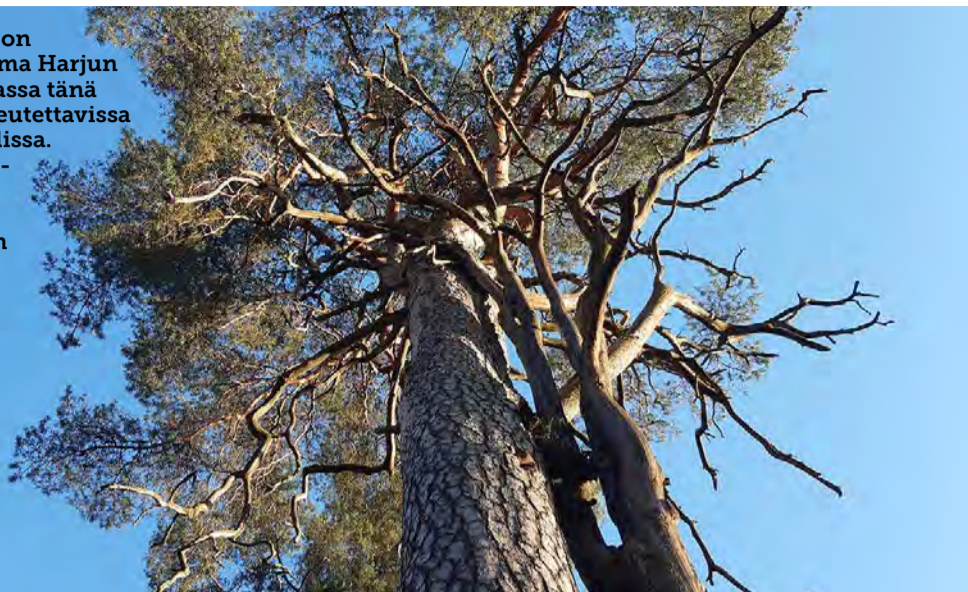
ISSN 2342-0987 (verkkajulkaisu)

• **Seuraavat lehdet ilmestyvät:**

ke 8.5., aineisto viimeistään 15.4.

ke 5.6., aineisto viimeistään 15.5.

Lähiluonto on vuoden teema Harjun seurakunnassa tänä vuonna toteutettavissa luontoaskelissa. Tapahtumasarjaan käytetään osallistuvan budjetin rahoitusta.

Kuva: Asta Kettunen

Harjussa otetaan askelia lähiluontoon

Harjun seurakunnassa on tänä vuonna tarjolla seitsemän luontoteemaista tapahtumaa otsikolla 7 askelta lähiluontoon. Sarjan aloittaa ilmastotoivo-työpaja 26. 4. kello 17–10 Pispalan kirkossa. Siinä mukana ovat Lempäälän lukion Ilmastositurit ja muusikko Venla Lankinen.

Lähiluontotapahtumista on vastuussa viime vuoden alussa perustettu ympäristötyön vastuutiimi. Sen ajatuksena on toimia seurakunnan ympäristöasioiden edistämiseksi ja hyödyntää lähiluontoa asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi.

– Olemme kuulleet joitakin hiljaisia signaaleja seurakuntalaisilta, ja tahtomme on toimillamme vahvistaa kuulemaamme, kertoo ympäristökasvatuksesta ja vauvojen

metsäkylvyistä tiimissä vastaava **Anne Ryyppö-Prami**.

– Seitsemän erilaisin painotuksin olevan luontokokemuksen toivomme vahvistavan osallistujien luontokumppanuutta.

Sunnuntaina 26.5. kello 17 alkaen tarjolla on luonnon hoitoa kaikilla aisteilla Tohlopissa ja 16.6. Luojan kämmenellä kulkua Tahmelan ja Pyynikin maisemissa. Syksyllä tehdään metsäretki Lentävaniemen nuotiopaikalle ja metsäkävely Lamminpään Urheilumajalle, tutustutaan luontoavusteiseen surutyöskentelyyn Lamminpäässä sekä kuunnellaan ilmastotoivon musiikkia Pispalan kirkossa. ♦

Asta Kettunen

Lasten ja nuorten taide nähtävillä tapahtumassa

Tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyö ja diakonia järjestävät nuorten taide- ja kulttuuritapahtuman torstaina 4.4. kello 17–19 Keskustorin Vanhassa kirkossa. Sen tuotto ohjataan Yhteisvastuukeräyksen kautta nuorten yksinäisyyden ehkäisemiseksi Suomessa ja maailmalla.

Idea tapahtumaan lähti lauseesta ”Tee hyvästä totta!”

– Lasten ja nuorten joukossa on uskomaton määrä niin monenlaista taitoa ja lahjakkuutta, että on aivan ihana saada kaikkea sitä todeksi ja muiden nähtäväksi ja iloksi. Nuoria on kannustettu taiteilemaan vapaasti ja monimuotoisesti yksinäisyyden ja hyvän näkyväksi tekemisen teemoihin liittyen, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyönohjaaja **Mari-Anne Luukas**.

Esimerkki tästä taiteesta on ote nuoren kirjoittamasta tekstistä:

”Tuo taivas on niin suuri, aivan liian suuri, mutta minä olen pieni, yksinäinen pieni. Pieni, pieni pikkuinen. Minun kysymykseni ovat suuret, niin suuret, mutta vastaukset pienet, aivan liian pienet.” *Se pohdiskeli.* (Roosa-Maria Varvio)

– Tapahtumassa on esillä näitä teoksia, mutta myös mahdollisuus taiteilla lisää yhdessä. Tavoitteena on painaa nuorten taidetta myytäväksi painoitustuotteiksi ja myydä niitä jatkossakin Yhteisvastuun hyväksi.

Illassa ollaan yhdessä taiteen äärellä sekä siitä nauttien että uutta luoden.

– Mukaan olemme saaneet myös Nuoret veisaajat, joka esiintyy illan aikana. Kyseessä on nuori tamperelainen bändi, joka haluaa tuoda gospel-kenttään jotain uutta ja hämmäntävää. Bändin biisit kertovat jäsenten omasta elämästä ja uskosta, Luukas kertoo. ♦

Tapahtumassa on esillä muun muassa Mino Ketolan piirros, josta tässä näkyy osa.

Todellisuuksien rajoilla

Valokuvakeskus Nykyajassa on 22. huhtikuuta saakka esillä Marko Hämäläisen lumesta, talvisesta luonnosta ja ilmastonmuutoksesta kertova näyttely *Still-kuvia elokuvista joita ei ole*. Näyttely jatkaa talviteemaa, jota taiteilija on käsitellyt jo aikaisemmissa näyttelyissään *ÄÄRI* ja 54 askelta äärettömyyteen, sekä kirjassa *Hiljaisuus liikkuu tuulessa*.

Näyttely koostuu valokuva- ja videoteoksista sekä teksteistä, joissa Hämäläinen hyödyntää muistumia lapsuuden uteliaasta katseesta. Taiteilijana häntä kiinnostavat mielikuvituksen mahdollisuudet muutoksen aikaansaajana.

Näyttelyssä käsitellään isoja talviseen luontoon liittyviä teemoja, kuten ilmastonmuutosta, herkkyyden ja kauuneuden kautta. Dokumentaarisesti toteutetut teokset saavat uusia sävyjä kuvitteellisista tasoista. Kuvien hiihtäjä vaeltelee todellisuuksien rajoilla, unen ja valheen välissä.

Marko Hämäläinen on keski-suomalainen valokuva- taiteilija ja luonnon puolestapuhuja. Työskentelyssään hän hyödyntää taiteen, tieteen ja luonnon risteyskohtia.

Dokumentaarisista teoksistaan tunnettu Hämäläinen on viime vuosina keskittynyt kuvaamaan lunta ja arktista maisemaa sekä kasvien salaperäistä elämää. Hänen esikoiskirjansa *Hiljaisuus liikkuu tuulessa* valittiin toissa vuonna Vuoden valokuvataidekirja -kilpailun finalistiksi.

Hiippakunnan ympäristöpäivässä puhutaan luonnon monimuotoisuudesta

Seurakunnilla on merkittävä rooli luontokadon ehkäisemisessä ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa. Tampereen hiippakunnan ympäristöpäivässä seurakuntien työntekijät ja luottamushenkilöt pysähtyvät tutkimaan ympäristövaikuttajan ja -kasvattajan vastuutaan.

Mukana kokemuksia tuomassa on Jere Nieminen Villi vyöhyke -yhdistyksestä. Osallistujat saavat tietoa luonnon monimuotoisuuden käytännön tukemisesta rakennetussa ympäristössä, kuten vieraslajien torjunnasta, lahoiden käytöstä ja viheralueiden merkityksestä aina hyönteishotelleihin asti.

Ympäristödiplomin hakeminen tai päivittäminen on parhaillaan ajankohtaista monessa seurakunnassa. Hiilineutraali kirkko -energia- ja ilmastostrategian yhtenä tavoitteena on, että kaikilla seurakunnilla, tuomiokapituleilla sekä kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuonna 2025.

Tampereen hiippakunnassa lähes kaikissa seurakunnissa diplomityö on aloitettu, ja useita hakemuksia ollaan lähettämässä vielä tämän vuoden aikana. Ympäristödiplomi on Tampereen hiippakunnassa jo 15 seurakunnalla sekä tuomiokapitulilla.

Tampereen seurakunnat teki ensimmäisen ympäristöohjelmansa jo 1990-luvun alussa. Ensimmäinen ympäristödiplomi Tampereen seurakunnille myönnettiin vuonna 2002, ja diplomi on uusittu vuosina 2006, 2015 ja 2020.

Hiippakunnan ympäristöpäivän toteuttajana on vasta työnsä aloittanut hiippakunnan ympäristötyöryhmä, joka toimii tuomiokapitulin asiantuntijaryhmänä. Ympäristötyöryhmän toiminnan tavoite on tukea seurakuntia vastuullisessa ja kohtuullisessa elämäntavassa. Työryhmän jäsenet ovat seurakuntien työntekijöitä ja luottamushenkilöitä.

Lisätietoja: Airi Rantaraita, p. 040 091 0773

Ilmoita Silta-lehden touko- ja kesäkuun erikoisnumeroissa

TOIVON SILTA ilm. 8.5. (varaukset 15.4.)

Tavoita mainoksellasi Tampereen ja lähikuntien **135 000 kotitaloutta**. Toivon Silta jaetaan kaikkiin Tampereen ja ympäristökuntien talouksiin (Ylöjärvi, Pirkkala, Nokia, Lempäälä, Kangasala), joissa ei ole ilmaisjakelua tai mainoskieltoa. Lisäksi sitä jaetaan Kirkon juhlisiin osallistujille.

KESÄNUMERO 6-8 ilm. 5.6. (varaukset 22.5.)

Tavoita mainoksellasi Tampereen seudulla **noin 90 000 kotitaloutta**. Lehti jaetaan kaikkiin Tampereen talouksiin, joissa ei ole ilmaisjakelua tai mainoskieltoa. Tämän kesänumeron jälkeen seuraava lehti ilmestyy syyskuun alussa 4.9.

Mediamyynti Juha Kurvinen 040 665 5983 juha.kurvinen@kotimaa.fi Pirjo Teva 040 680 4057 pirjo.teva@kotimaa.fi

Konserttitarjotin

Kamarikuoro Eternitas: Hengähdys- hetkiä ja ystäviä

Kamarikuoro Eternitasin 50-vuotisjuhlakonsertti 14. huhtikuuta on myös kuoron perustajan ja Tuomiokirkon edesmenneen kanttorin Matti Vihtosen (1921–1993) muistokonsertti.

Vihtonen toimi Tuomiokirkon kanttorina yli 20 vuotta.

– Hänen syntymästään tuli sata vuotta vuonna 2021, mutta silloin konsertoiminen covid-pandemian keskellä oli mahdotonta. Päätimme yhdistää nämä kaksi merkkipäivää, kertoo kuoronjohtaja, kanttori **Maiju Helin**.

Reima Lampinen lauloi jo alkuperäisessä Tampereen Tuomiokirkon Nuorten Kamarikuorossa, jonka Vihtonen oli perustanut vuonna 1964.

– Parhaimmillaan lauloin viidessä kuorossa samaan aikaan. Perheen perustamisen jälkeen totesin, että yksi riittää, ja valitsin mieluisimman, Lampinen muistelee.

Vuonna 1972 Matti Vihtonen keräsi entisiä nuortenuorolaisia ja uusiakin laulajia esiintymään nimellä Tuomiokirkon nuortenuoro. Toukokuussa 1974 rekisteröitiin Kamarikuoro Eternitas ry. Kuoron nimi juontuu Tuomiokirkon suunnittelukilpailun voittaneen työn nimestä *Aeternitas* eli ikuisuus.

– Nimen keksi pastori Juhani Marjokorpi, myös silloinen kuorolainen, Lampinen kertoo.

Vihtonen perusti myös Händel-kuoron, johti Pirkanmiehiä ja Mieskuoro Laulajia, toimi varajohtajana Suomen Kanttorikuorossa ja laulopedagogina Tampereen konservatoriossa.

Vihtosen oppilaita olivat muun muassa basso Jaakko Ryhänen, tenori Anssi Hirvonen, baritoni Rauno Arvola, levy-yhtiö Alban perustaja Timo Ruottinen, säveltäjä Pekka Kostiaainen sekä veljekset Otto ja Philip Donner.

Eternitasin 50 vuoteen mahtuu yli 500 esiintymistä koti- ja ulkomailla, ja muutamia levytyksiä.

– Kun jotakin sävellystä on pitkään harjoiteltu, ja kuoro saa sen soimaan ”yhtenä äänenä”, niin kyllä siitä soinnista todella nauttii. Kamarikuorossa a cappella eli säestyksettä sävellyksiä tulkittaessa on jotakin ainutlaatuista, kehuu Lampinen.

Hän pitää tärkeänä harjoituksissa saatuja vinkkejä äänenmuodostukseen. Kuorolaulu on antanut hyviä ystäviä sekä yhteyksiä ulkomaalaisiin laulajiin.

– Kun kuoro soi ja kuulijat liikuttuvat, liikuttuu siinä itsekkin.

Kohti yhteisiä päämääriä

Eternitasin hallituksen puheenjohtajan **Ari Silvennoisen** mukaan kuorolaulu antaa tärkeän hengähdysketken, muu-

Eternitas harjoittelee edelleen torstai-iltaisin Tuomiokirkon alasalissa. Kuorossa laulaa kolme Matti Vihtosen lasta: Ritva Autio-Aikio, Kirsi-Marja Annala ja Kimmo Vihtonen.

ta ajateltavaa ja yhteistä tavoittelemista, harmoniaa, oman panoksen tuottamista yhteisen päämäärän toteuttamiseksi ja onnistumisista nauttimista. Myös äänen huoltaminen ja ystävät ovat tärkeitä.

– Harjoituksista voi lähteä parempana ihmisenä, ja laulu antaa tilaisuuksia palvella koko porukkaa.

Silvennoisen rohkeaan laulamiseen oli kiinnitetty huomiota alakoulussa, ja seurakunnassa häntä rohkaistiin voimakkaaseen laulamiseen.

– Oppikoulussa musiikinopettaja halusi perustaa orkesterin ja järjesti sellon käyttöön sekä ilmoitti musiikkiopistoon. Opettaja muutti koulusta pois, mutta sello ja soittonunnit jäivät minulle koko kouluajaksi.

Opettajankoulutuslaitoksessa Hämeenlinnassa Silvennoinen päätti testata mahdollisuuksiaan osallistumalla musiikin erikoistumisopintoihin.

– Päätin, että opintojen jälkeen jatkan kuoroharrastusta.

Muutettuaan Tampereelle hän tulevan vaimonsa kanssa päätti liittyä johonkin kuoroon. Kumppanin sisko lauloi jo Eternitasissa ja houkutteli heidät mukaan. Kuoroa johti Pekka Arola, ja harjoitukset olivat Hervannan kirkossa.

Kolmen vuoden jälkeen Matti Vihtonen astui puikkoihin, ja harjoituspaikka vaihtui Tuomiokirkolle.

– Kuoro oli kuin perhe. Merkittävimpänä muistona pidän Matin ohjetta ”jousiliikkeestä” korkealta laulettaessa. Alaleuan on avauduttava siten, että korvanipukan tietämille muodostuu kuoppa alaleuan työntyessä alas ja eteenpäin.

Vihtosen Silvennoinen muistaa karismaattisena ja temperamenttisena johtajana.

Laulaminen on ihanaa, toteaa **Kirsi-Marja Annala**, joka liittyi isänsä johtamaan Tuomiokirkon Nuorten Kamarikuoron 15-vuotiaana ja jatkoi laulamista Eternitas-kuorossa.

– Pari kolme kertaa pidin taukoa laulamista opiskelujen, Ruotsissa asumisen ja työaikojen vuoksi. Eläkkeelle jäätyäni olen ollut taas innolla mukana.

Mieli pysyy virkeänä, kun viikoittain tapaa kuorokavereita, ja harjoitellaan uusia lauluja.

Sisaruksista **Ritva Autio-Aikiolla** on kokemuksia Eternitasista neljän vuoden ajalta, ja ne ovat myönteisiä.

– Kuoron henki on loistava ja kaikkia kannustava. Eternitas oli isän lempikuoro, ja isä taitava opettaja, äänenmuodostaja ja kuoronjohtaja.

– Hänen panoksensa tamperelaisen ja valtakunnallisen kuoromusiikin kehitykseen on ollut suuri. Hän toi suuret orkesterisäestykselliset kuoroteokset kansalaisten kuuluviin.

Asta Kettunen

Laulun juhlaa: Kamarikuoro Eternitasin 50-vuotisjuhla ja Matti Vihtosen muistokonsertti 14.4. kello 18 Tuomiokirkossa. Kimmo Vihtonen, viulu ja Ritva Autio-Aikio, piano. Jaakko Ryhänen ja Anssi Hirvonen, laulu. Tietoa Matti Vihtosen elämästä

Lisää: siltalehti.fi

Rauha ja uskonnon turva konsertin punaisena lankana

Kuva: Teernu Mattsson

Vuonna 2013 perustettu Ahjo Ensemble toimii modernin kuoromusiikin esittäjänä ja rohkeiden poikkitaiteellisten projektien osapuolena. Sen laulajat ovat pitkän linjan kuorolaisia.

Frank Martinin vaikuttava *Kaksoiskuoromessu* kuuluu helsinkiläisen Ahjo Ensemblen ja tamperelaisen Kamarikuoro Näsin yhteiskonserteissa kummankin kuoron kotikaupungissa.

Kaksoiskuoromessu on sävelletty sata vuotta sitten, mutta se esitettiin ensimmäisen kerran vasta vuonna 1963, koska säveltäjä ei halunnut aluksi altistaa sitä julkiselle arvostelulle. Martin koki, että teoksessa oli niin vahvasti kysymys hänen henkilökohtaisesta suhteestaan Jumalaan, että ahdistui ajatuksesta, että teosta arvioitaisiin puhtaasti sen esteettisten ominaisuuksien pohjalta.

Ensiesityksestään alkaen säestykseton, ihmisäänen voimaan pohjautuva teos on kuulunut kuoromusiikin kantateoksiin, ja sitä esitetään nykyäänkin paljon.

– Kaksoiskuoromessun harmoniat ovat pakottomia ja luonnollisia. Musiikissa on sekä lempeyttä että rosaa

ja voimaa, kuitenkin sellaisessa tasapainossa, että teoksen jälkeensä jättämät tunnekokemukset voisi tiivistää sanoihin hellä, meditatiivinen, koskettava ja herkkä, kuvailee molempien kuorojen taiteellinen johtaja **Julia Lainema**.

Kuorojen yhdessä laulama *Peace I Leave with you* tiivistää konsertin tunnelman: Kamarikuoro Näsin ohjelmiston punainen lanka on rauhan etsiminen ja lähimmäisenrakkaus, erityisesti pakolaisteemaan peilaten. Ahjo Ensemblen osuudessa pohditaan ihmisen paikkaa maailmassa sekä sitä voimaa ja turvaa, jota ihmiset voivat uskonnosta hakea.

Elli Kotakorpi

Yhteiskonsertti kuullaan Helsingissä Kallion kirkossa sunnuntaina 14.4. ja Tampereella Tuomiokirkossa 26.4. kello 19. Vapaa pääsy, ohjelma 20/15 €

Birgitan tarinasta syntyi mystinen ooppera

Nykymusiikkifestivaali Tampere Biennale tuo kuun puolivälissä kuultavaksi tilaisuuksia, joiden teemana on muuttuvat maailmat. Säveltäjä Minna Leinosen johdolla koottu ohjelma sisältää uutta ja vanhaa musiikkia, fantasiaa ja todellisuutta.

Pohjolan ainoasta naispyhimyksestä kertova Birgitta-ooppera huokuu mystiikkaa. Tekstin teokseen on kirjoittanut **Johanna Venho** ja musiikin säveltänyt Hannu Pohjannoro.

– Pohjannoron musiikissa on modernismin henki. Siinä on erilaisia pintoja ja värejä. Tekstissä ollaan tietoisuuden molemmiin puolin. Siitä syntyy tietty mystisyys, pohtii oopperan konserttiversion johtava **Markus Yli-Jokipii**.

– Birgitta oli poikkeuksellinen ja ristiriitainen nainen. Hänessä yhdistyy kiinnostavasti nunna, pyhimys, näkijä, suuren perheen äiti ja vallan palvelija. Hän esimerkiksi auttoi kuningasta ihmenäyillään, sanoo libretisti Johanna Venho.

Kantaesityksen orkesterina Aleksanterin kirkossa on TampereRaw ja kuorona Tampere Cappella. Birgitan roolin laulaa sopraano Tuuli Lindeberg.

– Kuoro on melkein joka osassa mukana. Se liikkuu maailmojen välillä. Se on Birgitan keskustelukumppani ja myös Jumalan ääni, kertoo Yli-Jokipii.

Merkittävät tapahtumat

13-vuotiaana naitetulle Birgitalle äitiys oli keskeinen osa elämää. Hänen jäätyään nelikymppisenä leskeksi elämässä alkoi uusi vaihe. Ooppera vie tämän toden ja Birgitan näkyjen äärelle. Ruotsissa vuonna 1303 syntyneen ja Roomassa 1377 kuolleesta Birgitan syntyi tulkinta, jossa on surua, muistoja ja valoa.

– Birgitta toipuu miehensä kuolemas-

Kuva: Hei Sorjonen

”Olen kiinnostunut pyhimyksistä, ja naispuolisista pyhimyksistä tiedetään vähemmän. Lisäksi Birgitasta kulkee meillä suvussa tarina, että hän olisi kaukaista sukua”, kertoo oopperan tekstin kirjoittaja Johanna Venho.

ta ja kulkee surun läpi valon näkyihin. Birgitta tulee avoimelle ovelle, josta kulkea. Hän tulee siksi Birgitaksi, jonka tunnemme, Venho tiivistää.

Birgittassa jätetään hyvästejä ja aloitetaan uusi taival.

– Taideteos pyrkii aina kuvaamaan yksittäisen ihmisen kautta jotain yhteistä ja tunnistettavaa. Kaikki joudumme käymään läpi siirtymiä, Venho toteaa.

Pohjannoro toivoi sävellettäväksi runo-
muotoista tekstiä.

– Runossa on aina kätketty puoli, näkymättömyyden maailma, jossa jää paljon rivien väliin. Kirjoitin runoa, ja nyt musiikki tuo siihen oman tasonsa, Venho sanoo.

Biennale levittäytyy kaupunkikuvaan. Frenckellin kellotornissa soi Mioko Yokoyaman sävellys 15 minuutin välein ja Hämeensillan Pirkkalaisveistoksilla Jussi Suonikon ääniteos. Tammerkoskella voi osallistua äänikävelyyn, jossa kertojana on Seela Sella.

Tuomiokirkossa Key Ensemble -kuoro

kantaesittää kolme teosta, Tampere-talossa irlantilainen Crash Ensemble Antti Auvisen teoksen, ja Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri ja Tampere Filharmonia nekin uusia säveliä. Sara Hildénin taidemuseossa kuullaan uutta musiikkia ja Eeva-Liisa Manneria.

Elisa af Hällström

Birgitta lauantaina 13.4. kello 17 Aleksanterin kirkossa

Lisää: tamperebiennale.fi, siltalehti.fi

Kuva: Jari Lehtimäki

Roamin' Street Bandin New Orleans -tyylinen musiikki on rempseää ja iloista.

Jazzin alkulähteillä

Roamin' Street Band on pirkanmaalainen kymmenestä soittajasta ja kahdesta laulajasta koostuva orkesteri. Sen ohjelmisto painottuu 1900-luvun alkupuolella New Orleansissa soitettuun rytmimusiikkiin, josta sittemmin kehittyi jazz.

Afrikkalaiset rytmit ja eurooppalainen harmonia yhdistyivät myös mustien keskuudessa syntyneessä hengellisessä musiikissa.

Koska ainesosat näissä musiikkilajeissa ovat samat, kuuluu RSB:n ohjelmistoon jazzin lisäksi myös gospel-kappaleita. Sunnuntaina 28.4. kello 18 Aleksanterin kirkossa alkavaan konserttiin on valittu niistä tunnetuimpia, jotka yhtye esittää omalla jazzillisella otteellaan.

Vapaa pääsy, kolehti Yhteisvastuulle

Konsertteja 3.4.–8.5.2024

Lounasmusiikkia – Aurinkomme ylösnousi

ke 3.4. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Teemu Suominen, urut

Katedraali.org – Brittiläistä urkumusiikkia

to 18.4. klo 19–20 Tuomiokirkko
Esa Toivola, urut

Mustarastas-yhtye 30 vuotta

pe 19.4. klo 19 Vanha kirkko
Vapaa pääsy

Matkan varrelta

la 27.4. klo 16 Kalevan kirkko
Collegium Musicum Turku, johtaa Satu Simola
Essi Nurminen, trumpetti
Liput 23 / 15 €, kannatus 35 €
cmtorkesteri.tapahtumiin.fi tai ovelta

Grande Finale

su 28.4. klo 18 Tuomiokirkko
Pirkanmaan Saksofonifestivaalin päätöskonsertti
Orkestereita johtavat Anna-Leena Lumme ja Kalle Oittinen
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Lounasmusiikki goes wappu

ke 1.5. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Katja Mäkiö, urut

Vapaa pääsy, mahdollisuus lahjoittaa Yhteisvastuulle

Varusmiessoittokunnan kirkkokonsertti

ke 8.5. klo 15 Tuomiokirkko
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Kuva: Jemita Tiltvis / TiltvisVisuals

Ajassa kiinni olevaa poppia soittava Freesia on julkaissut debyyttialbuminsa 365 vuonna 2022. Lielahden gospelkirkossa se esiintyy perjantaina 19.4. kello 19. Gospel Café jo kello 18 alkaen, ohjelma 10 € Harjun seurakunnan lähetystyölle

Valokuvaaja Vile Juurikkala asuu nykyisin Porvoossa. "Vanha Porvoo muistuttaa minua Santiagon tien vanhoista kaupungeista. Tunnelma on intiimi, erilainen kuin uusissa kaupungeissa, ja luonto on lähellä."

Kuva: Ismo Henttonen

Ikonisia rock-tähtien kuvia Kalevan kirkkoon

Valokuvaaja Vile Juurikkala tunnetaan erityisesti rock-muusikoiden kuvaajana. Hänen valokuviaan nähdään Rock Ikonit -näyttelyssä Kalevan kirkossa 18.4.–15.6.2024.

Rock-muusikoiden kuvien tuominen kirkkoon saattaa äkkiseltään tuntua yllättävältä ajatukselta. Rock Ikonit -näyttelyn kuvat on kuitenkin valittu erityisesti kirkkotilaa ajatellen.

– Valitsin näyttelyyn rock-tähdistä selaisia valokuvia, joissa on hengellinen tematiikka mukana. Hengellisyys on pohjimmiltaan meissä kaikissa ihmisissä, miksei siis myös muusikoissa, sanoo Juurikkala.

Näyttelyyn tulee kymmeniä kuvia muusikoista, joita Juurikkala on vuosien varrella kuvannut. Mukana on sekä maailmantähtiä että suomalaisten omia suosikkeja.

Kuvissa nähdään muun muassa Guns N' Roses -yhtyeen Slash, Aerosmithin Steven Tyler, Ville Valo, Michael Monroe, Lauri Tähkä, Suvi Teräsniska ja Linkin Park -yhtyeen edesmennyt Chester Bennington. Tamperelaisetkin ovat edustettuina Jonne Aaronin ja Olli Hermanin kuvilla.

Vile Juurikkalan ura valokuvaajana on jatkunut jo 25 vuotta. Tie on vienyt Suomesta Los Angelesiin ja takaisin.

Rock-maailma tempaisi Vile Juurikkalan mukaansa jo 2000-luvun alkuvuosina. Hän kuvasi muusikoita ensin Suomessa, sitten ulkomaankiertueilla. Muutamassa vuodessa hänestä tuli kansainvälisesti tunnettujen rock-tähtien luottokuvaaja. Ura näytti etenevän vauhdilla, ja Juurikkala muutti asumaan Los Angelesiin.

Hollywoodin pinnallisuus tuntui kuitenkin tyhjältä.

– Käännekohta elämässäni tapahtui

vuonna 2010, kun lähdin Santiagon tien pyhiinvaellukselle.

Espanjassa sijaitsevaan Santiago de Compostelan katedraaliin kulkeva Pyhän Jaakobin pyhiinvaellusreitti eli Camino de Santiago on yksi tunnetuimmista pyhiinvaellusreiteistä; sitä on vaellettu jo keskiajalta saakka.

Matkan ratkaiseva käänne tapahtui, kun Juurikkala joutui ryöstetyksi.

– Kaikki vietiin. Rinkka, rahat, passi. Aluksi tuli paniikki. Kun jotakin menettää, saattaa ensin takertua menneeseen.

Juurikkala yritti kolmen päivän ajan saada tavaroitaan takaisin ja asioitaan järjestykseen. Kun tämä ei onnistunut, hän päätti vain yksinkertaisesti hyväksyä tapahtuneen – ja lakata huolehtimasta.

– Kun lopulta päästin irti, tuli suuri rauha, kuin jokin jumalallinen armo olisi täytänyt minut.

Juurikkala sai paikallisilta ihmisiltä ruokaa ja asui jonkin aikaa kodittomien joukossa sillan alla Santiagossa.

– Tämä kokemus käynnisti minussa muutoksen. Muutos ei tapahtunut heti, mutta se oli toisenlaisen elämän alku. Nyt olen ollut 12 vuotta raittiina.

Näistä käännekohtista Juurikkala kertoo myös huhtikuussa julkaistavassa kirjassaan *Irti: Hollywoodista Santiagon tielle*.

Nykyisin Juurikkala asuu Porvoossa ja on kolmen lapsen isä. Hän kuvailee päässeensä elämässään valon puolelle.

– En usko sellaiseen maailmaan, jossa kaikki olisi pelkästään valoa, vaan aina on myös varjoja. Tunnen kuitenkin päässeeni puolelle, jossa valo on vallitseva olotila. ♦

Kaarina Lehtisalo

Näyttely on osa Tampereen seurakuntien Toivon vuoden ohjelmaa ja Kirkon juhlien (17.5.–19.5.2024) taidetarjontaa.

Huhtikuun ekovinkki:

Laita tekstiilit kiertoon

Poistotekstiilit ovat käytökelvottomia tai rikkiäisiä, mutta puhtaita tekstiilejä, jotka kierrätetään uusiomateriaaliksi.

Pirkanmaan Jätehuollon keräyspisteisiin voi tuoda poistotekstiilejä enintään kaksi pussillista kerralla. Keräykseen voi laittaa vaatteita (esimerkiksi paidat, housut ja hameet) ja kodintekstiilejä (esimerkiksi pyyhkeet, lakanat ja verhot). Alusvaatteet ja sukat eivät kuulu poistotekstiileihin.

Tekstiilien tuominen on maksutonta. Ne pakataan muovipussiin, joka suljetaan hyvin.

Pirkanmaalla kiertävä keräys Repe & Romu & Riepu, pysähtyy kaikissa 17 kunnassa, yhteensä 380 pysäkillä. Lisäksi poistotekstiiliä kerätään Ideaparkissa, Sokoksella ja Stockmannilla sekä Lielahden Nextiilissä. ♦

Päivi Koro

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki

Kuva: PIIHOY